

HÍRADÓ

XV. ÉVFOLYAM, 12. SZÁM

ÁRA: 1,50 FORINT

1971. MÁRCIUS 20.

Indira Gandhi pártjának győzelme az indiai választásokon

Indira Gandhi pártja első-
győzelmének minősíti az indiai sajtó az indiai parlamenti választások kimenetelét. A lapok azt hangoztatják, hogy a miniszterelnök a választások eredménye alapján szinte teljesen szabad kezet kaphat politikájának kialakításához, illetve folytatásához.

Az Indiai Nemzeti Kongresszus Párt az eddigi eredmények alapján az 521 parlamenti mandátumból 348-at szerzett meg. Gandhi asszony sajtóértekezletén közölte: számított erre a választási győzelemre és az abszolút többség megszerzésére. Az első értékelések szerint a szerzett mandátumok száma máris meghaladja az 1967. évi választások szavazatvesztését és ismét biztosítja a Nemzeti Kongresszus Pártnak a vezető szerepet.

Jahja Khan akciója a kelet-pakisztáni ellenállás megtörésére

Tilke Khan altábornagyot, Kelet-Pakisztán újonnan kinevezett tartományi kormányzóját jelölték ki a rendkívüli állapot intézkedéseinek legfőbb végrehajtójává. Az altábornagyot elődjénél „keményebb” embernek tartják, s ezért megfigyelők az intézkedést úgy értékelték, hogy Jahja Khan, pakisztáni elnök mindenképpen le akarja törni a Rahman sejk irányításával kialakult engedelmességi kampányt.

New York-i jelentések szerint az Amerikában élő kelet-pakisztániak ligája elnevezésű szervezet szövívője közölte; levélben kérték a Biztonsági Tanácsot és személy szerint U Thant elnököt, hogy járjanak közbe a „nyugat-pakisztáni megszállás” felszámolása érdekében. Kérték továbbá, hogy az ENSZ küldjön megfigyelőket Kelet-Pakisztánba.

Allende a nagybirtokrendszer felszámolásáról

Salvador Allende chilei köztársasági elnök beszédet mondott Talca városában. Chile legsürgetőbb problémáiról szólva kijelentette: kormánya minden tőle telhető megtesz annak érdekében, hogy felszámolja a nagybirtok-rendszert. Ezzel összefüggésben emlékeztetett arra, hogy a népi egységkormány a legközelebbi jövőben végre kívánja hajtani 1000 nagybirtok kisajátítását. Ugyanakkor Allende erőteljesen bírálta az önkényes birtokfoglalásokat, mert — mint mondta — ezek akadályozzák a mezőgazdasági munka normális menetét és a legfontosabb élelmiszerek termelésének csökkentéséhez vezethetnek.

Felvették a munkát az angol postások

A szavazás eredményeképpen mintegy 220 ezer brit postás állt ismét munkába és kezdte meg a 47 napos sztrájk alatt felhalmozódott 11 millió hazai és 60 millió külföldi levél és csomag kihordását. Jackson, a postások szakszervezetének vezetője közölte, hogy a szombat, vasárnapi szavazás során a sztrájkolók 14:1 arányban döntöttek a munkafelvétel mellett. 1059 szakszervezeti csoport határozott úgy, hogy felveszi a munkát és csupán 61 csoport kívánta a sztrájk folytatását.

NYOLCOLDALAS DOKUMENTUM

Tel-Aviv közvetetten válaszolt Rogers nyilatkozatára

Izrael washingtoni nagykövetsége a sajtónak eljuttatott 8 oldalas nyilatkozatában kijelenti, hogy „Izrael ellenáll minden nyomásnak — bárholonnan jöjjön is az és legyen az katonai vagy politikai nyomás, amely arra irányul, hogy ismét előidézzék Izrael területi sebezhetőségét”.

Washingtonban az izraeli állásfoglalást közvetett válasznak tekintik Rogers külügyminiszter nyilatkozatára, amelyben kifejezte az Egyesült Államok készségét arra, hogy „katonailag is részt vegyen egy nemzetközi békefenntartó erő tevékenységében a közel-keleti békerendezés garantálására.

Az izraeli nyilatkozat hangoztatja, hogy Tel Aviv „csak is biztonságos és földrajzilag is biztonságosá tett határookra” hajlandó visszavonni megszálló erőt. A nyilatkozat kijelenti, hogy Izrael „nem fog visszavonulni olyan területekről, mint Sharm el Seik s nem

bizba a területeket olyan nemzetközi védelemre és garanciákra, amelyek lényegükben jogva csak erőtelnek lehetnek”.

Tekoah, Izrael ENSZ nagykövete — röviddel a négy nagyhatalom képviselőinek csütörtöki találkozója előtt — 45 percet töltött Gunnar Jarringnál, U Thant közvetítő megbízottjánál.

Ez volt a két diplomata első találkozója azóta, hogy Izrael elutasította Gunnar Jarring felhívásait a Sinai-félsziget kiürítése iránti elkötelezettségre.

Tekoah után El Zajjat, egyiptomi fődélegátus is tárgyalta Gunnar Jarringgal.

A 25 perces eszmecsere közvetően az egyiptomi diplomata újságíróknak elmondotta: Izrael továbbra sem választotta Jarring februári felhívására. „Válaszunknak önmagában nincs értéke — folytatta El Zajjat —, azt Izrael válaszána kell kiegészítenie.”

Az EAK a négy nagyhatalom közös fellépését kéri

Szadat egyiptomi elnök üzenetét intézett Leonid Breznyevhez, az SZKP KB főtitkárához, Nixon amerikai elnökhöz, Heath brit miniszterelnökhöz és Pompidou francia államfőhöz. Az üzenetek részét képezik annak a diplomáciai kampánynak, amely Szadat beszédét követően, a 30 napos fegyvernagyvadás felfüggesztése után bontakozott ki a közel-keleti robbanás elhárítása végett. A veszélyes helyzetet Izrael idézte elő azzal, hogy hivatalos ENSZ-dokumentumban tagadta meg a Biztonsági Tanács határozatának végrehajtását, az 1967. június 5-e előtti határookra való visszavonulást.

Szadat üzenetei egyrészt azt bizonyítják, hogy az EAK ebben a kritikus időszakban közvetlen kapcsolatot tart fenn a négy nagyhatalommal, másrészt arra utalnak, hogy olyan határozott kezdeményezést vár a négy nagyhatalomtól, amely kimozdíthatná a holtpontról a Jarring-missziót, a politikai megoldás ügyét.

Kairó azt kéri és várja a négy nagytól, hogy közös nyilatkozatban támogassák U Thant felhívását, amelyben arra szólította fel Izraelt, hogy adjon pozitív választ Jarring kérdéseire, vállaljon kötelezettséget a megszállt egyiptomi területek teljes kiürítésére, az 1967. június 4-i határok visszaállítására és a menekültkérdés igazságos rendezésére.

Tárgyalások Nyugat-Berlinről

Scheel helyteleníti az amerikai borulást

A DPA nyugat-berlini jelentése szerint Walter Scheel nyugatnémet külügyminiszter élesen elítélte azokat a washingtoni hírsztereiket, amelyek szerint az amerikai fél a nyugat-berlini kérdéssről folytatott négyhatalmi nagyköveti tárgyalásokon a közeljövőben nem vár előrelépést. A külügyminiszter Nyugat-Berlinben újságírók előtt kijelentette: „Olyan rémhír ez, amelyet nem kell feltétlenül komolyan venni.” Utalt arra, hogy az amerikai vezetésben sokan néheznek tartják a Nyugat-Berlinről folyó tárgyalásokat, ez azonban az Egyesült Államok számára az ilyen je-

A négy nagyhatalom pozitív kezdeményezése azért késlekedik, mert az Egyesült Államok ellenzi Izrael határozott elítélését, s nem támogat egy olyan felhívást sem, amely a BT-határozat végrehajtására szólítaná fel Izraelt.

Az EAK éppen ezért szólította fel Washington, hogy teljesítse azt a Nixon által vállalt és Rogers külügyminiszter által megerősített kötelezettségét, miszerint az USA elítéli az erőszakos területhódítást s elengedhetetlennek tartja az izraeli csapatok visszavonását az agresszió előtti nemzetközi határvonalakra. Az Al Ahram értesülése szerint Nixon a jövő hét elején válaszol Szadat üzenetére. Kedvezőtlen előjel az amerikai szövívői nyilatkozat, amely szerint az USA nem gyakorol nyomást Izraelre, továbbá Sisco külügyi államtitkárnak az a kijelentése, hogy Washington értelmezése szerint a Biztonsági Tanács határozata nem kötelezi Izraelt a megszállt arab területek teljes kiürítésére. Sisco állásfoglalása nyíltan támogatja Izrael területi követeléseit, annexiói terveit, a BT-határozat szabotálását. Márpedig az izraeli expanzió amerikai támogatása összeegyeztethetetlen a politikai megoldás keresésével s beláthatatlan veszélyeket idéz fel a Közel-Keleten.

A saigoni és amerikai csapatok veszteséglistája

Jelentés a laoszi és kambodzsai hadműveletekről

A Quan Doi Nhan Dan, a vietnami néphadsereg lapja első oldalán elemzést közöl a dél-vietnami hazafias erőknek és a laoszi felszabadító hadseregnek a Dél-Laosz ellen indított amerikai-saigoni agressziós hadművelet összehangolt elhárításában elért győzelmeiről.

A Dél-Vietnam legészakibb részét Dél-Laoszzal összekötő 9. számú országút mentén kialakult hadszíntér az agresszorok temetője lett — állapítja meg a lap: hozzávetőleg 10 000 amerikai és saigoni katona vesztette életét, sebesült meg, illetve esett fogságba, több mint 300 repülőgépet és helikoptert vesztettek, megsemmisült ugyancsak több mint 300 harckocsijuk és páncélozott járműjük, több tucat hadihajójuk és jelentős készleteket vesztettek.

B-52-es amerikai nehézbombázók — amelyek thailföldi támaszpontokról szállnak fel — csütörtökön folyamatos szőnyegbombázásokat hajtottak végre a saigoni alakulatok laoszi inváziójának területén, azzal a szándékkal, hogy az inváziós csapatok térdhódítását készítsék elő.

A saigoni inváziós alakulatok feladták azt a szükség-támaszpontot, amelyet Tchepone-tól 5 kilométerre rendeztek be a stratégiai fontosságú 9-es számú országút mentén és ahová csütörtökön erőkkel visszavonták Tchepone környékéről. A szállítóhelikopterek már megkezdtek a saigoni alakulatok kimentését — tűnik ki a nyugati hírgyűnkészek jelentéseiből, amelyek most ezúttal nyíltan megmondják azt is, hogy Tchepone-t a saigoni alakulatok egyáltalán nem is foglalták el: múlt szombaton ugyan behatoltak a városba, de nyomban ki is vonultak. A szomszédos támaszpont feladásával a saigoni csapatok megkezdték a laoszi invázió előretolt állásainak felszámolását — gyakorlatilag visszavonulásukat.

Kambodzsában a népi erők Lon Nol tábornok hatalomátvételének első évfordulóján ismét támadást indítottak a főváros, Phnom Penh külső védelmi vonala ellen. Az itteni katonai parancsnokság szerint a fővárostól északra, a Kompong Chamba vezető 7. számú országút mentén a népi erők tüzésége két támadást hajtott végre.

Miközben a saigoni alakulatok Laoszban és Kambodzsában folytatnak hadműveleteket, Dél-Vietnamban dél-koreai csapatokat vet be az egyesített parancsnokság. Hanoiban megtartotta 21. bővített plénumát a Laoszi Hazafias Front Pártjának Központi Bizottsága. A résztvevők megvitatták és elemezték az Indokínában kialakult helyzetet, megvitatták a vietnami nép erőforrásainak mozgósításával kapcsolatos feladatokat és elhatározták, hogy a front harmadik kongresszusát még az idén összehívják.

A magyar történelem két aranybetűs dátuma kapcsolódik a tavasz első hónapjához, a megújulás hónapjához, márciushoz. Az Európában 1848-ban mindenütt fellobbanó forradalmi láng március 15-én átesapott Magyarországra is. A polgári átalakulás, a megújulás nem várható volt magára sokáig. A gazdasági és társadalmi viszonyok kiéleződése, mint minden forradalmi időszakban, minőségi változásba csapott át. A reformkor eszméileg készítette elő a forradalmat, a márciusi ifjak kiáltványban foglalták össze a nép követeléseit.

Nem volt véletlen az ifjúság, illetve a diákság részvétele a forradalomban. Az ifjúság a legfogékonyabb, a legalkalmasabb arra, hogy magáévá tegye az új célokat, küzdjön azok megvalósításáért. Hiába volt a minden újtól félők tétovázása, topogása, hiába tekintelt a főnemesség és a reakció Bécs felé, a márciusi ifjak a lelkesedéstől futva egységes szándékkal vonultak a budai várba, a bécsi kormány helytartóhoz és követelték, hogy fogadja el 12 pontba foglalt követeléseiket.

A forradalmi hullám a feudálisumból a polgári átalakulás felé lendítette hazánkat. A forradalom vér nélkül valósult meg, de a forradalmi vívmányok megvédése 1848—49 dicsőséges, hősi harciban annál több véráldozatot követelt. Ha a magyar forradalom eredményesen tudta volna megvalósítani célkitűzéseit, a magyar nép elkerülhette volna a hosszú évtizedekig tartó Habsburg elnyomást és nemzeti kiváltást sárba tiprását. Haynau véres megtorlása után a Bach-korszak dermedt csendje következett és ez hosszú időre visszavetette hazánk fejlődését.

Az 1867-es kiegyezés némi előrelépést jelentett ugyan, de a feudál-kapitalista Magyarországon még sem indulhatott meg igazi fejlődés, sőt, az ellentétek még jobban kiéleződtek az uralkodó osztály és a dolgozó tömegek között. Ezt tetőzte meg az első imperialista világháború tömérdek szenvedése is.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

A forradalmi megújulást évszázadok folyamán Dózsa Györgytől 1848-on át 1919-ig a magyar nép mindig áhította. A forradalmi fellendülés, az európai, majd a szovjet példa követte — adott időszakokban — mindig legbensőbb igénye és vágya volt a magyar népeknek. A megújulás egyet jelentett a nemzeti függetlenség elnyerésével, a demokratikus szabadságjogok kibontakozásával, az anyagi és szellemi fellendüléssel.

A következtetést akkor is le kell vonni, amikor ünnepi megemlékezésről van szó. A tárgyilagosság nem ünneprontás, ezért szólnunk kell arról is, hogy az 1848-as forradalom és az 1919-es Tanácsköztársaság külső és belső okok következtében elbukott, nem tudta megvalósítani célkitűzéseit, befejezetlen maradt. Azt azonban megállapíthatjuk, hogy hatások nem enyhészték el, sokáig tartott és máig is tart. Eltérhetetlenül kapcsolódik ez a két dátum nemcsak a múlthoz, hanem a szocializmust építő jelenhez, sőt, a jövőhöz is. Ez a két dátum mindig a haladásért vívott harcot jelenti, egészen addig, míg a Pelőfl és a kommunista forradalmárokkal által is áhított, vágyott világszabadság meg nem valósul.

Az 1867-es kiegyezés némi előrelépést jelentett ugyan, de a feudál-kapitalista Magyarországon még sem indulhatott meg igazi fejlődés, sőt, az ellentétek még jobban kiéleződtek az uralkodó osztály és a dolgozó tömegek között. Ezt tetőzte meg az első imperialista világháború tömérdek szenvedése is.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

A saigoniak egyhatoda a laoszi veszteséglistán

Hanoiban VDK-kínai közös közleményt adtak ki

Egy dél-vietnami katonai szövívő közölte, hogy a február 8. óta tartó laoszi hadműveletek során a kormánycsapatok 705 katonája meghalt, további 164 eltűnt, 2950 pedig megsebesült. Ez annyit jelent, hogy a Laoszba benyomult 20 000 dél-vietnami katonának egyhatoda szerepel a veszteséglistán.

A vietnami hadügyminiszter szövívője bejelentette, hogy a szabadságharcosok heves támadásának eredményeként a kormánycsapatok kiürítették utolsó állásaikat is a Boloven-fennsík délkeleti csücskében.

Rogers amerikai külügyminiszter egy televíziós interjú keretében nyilatkozott az Egyesült Államok indokínai politikájáról. Kijelentette, hogy az ott állomásozó amerikai csapatok létszámának csökkentése ellenére, mindaddig marad amerikai fegyveres erő Dél-Vietnamban, ameddig „Észak-Vietnam amerikai hadifoglyokat tart vissza”. Előzetesen nyilatkozott a háború kambodzsai és laoszi kiterjesztéséről, melyet egyébként nem tekintett kiterjesztésnek, hanem „a hadszínterek áthelyezésének”.

A Kínai Kommunista Párt Központi Bizottsága és a Kínai Népköztársaság kormánya, valamint a Vietnami Dolgozók Pártjának Központi Bizottsága és a Vietnami Demokratikus Köztársaság kormánya közös közleményt adott ki a kínai párt- és kormányküldöttség Hanoiban tett hivatalos látogatásáról.

A közös közlemény az amerikai imperialisták és saigoni lakájaiak dél-vietnami háborús cselekményeit, kambodzsai és laoszi invázióját ismertette, utal a Nixon-kormánynak arra az eltökélt szándékára, hogy

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Az 1919. március 21-én kikiáltott Tanácsköztársaságnak azzal az örökséggel kellett megküzdenie, amelyet az 1848—49-es szabadságharc leverése óta eltelt fél évszázad jelentett az ország életében. A proletárforradalom egy olyan feudál-kapitalista országban robbant ki, ahol a munkásosztály valójában csak Budapestre, illetve egyes nagyobb városokra koncentrált.

Tito az alkotmány módosításról, a kommunisták és a munkásosztály szerepéről

Tito jugoszláv elnök a Jugoszláv Ifjúsági Szövetség vezetőivel folytatott belgrádi beszélgetése alkalmával újra sikrászálta Jugoszlávia egységének megőrzése mellett és elítélte azokat, akik megkísérik az egység megbontását.

A jugoszláv alkotmány módosításával foglalkozva, Tito kijelentette: — Az alkotmány módosításnak biztosítania kell Jugoszlávia minden népe és köztársasága számára a kezdeményezést, azt, hogy senki se fejlődjen mások kárára és senki se álljon útjába mások fejlődésének.

A jugoszláv politikai rendszer reformjának lényegét a jugoszláv államfő két pontban foglalta össze: 1. biztosítani Jugoszlávia egységét, összeforrottságát, minden köztársaság jobban rendezett kapcsolatait és nagyobb felelőssége alapján; 2. a munkásosztály szerepe a legjobban fejeződik ki ebben. Hozzátette, hogy Jugoszlávia továbbra is „az öngazgatásra épül”.

Tito felhívta a figyelmet arra, hogy Jugoszláviában nem szorítható az egyes területi egységek határai közé a kommunisták szövetségének tevékenysége. — Nincs szükségünk körzeti pártokra, hanem a kommunisták olyan szövetsége, amelyben minden szervezetnek és minden központi bizottságnak megvan a maga hatásköre a saját köztársaságában. De minden olyan dologban, ami a szocialista Jugoszlávia egészének fejlődését s a munkásosztály helyzetét és szerepét illeti, abban egynek kell lennie a kommunisták szövetsége minden szervezetének és valamennyi köztársaság központi bizottságának — mondotta.

Amerikai beismerés a laoszi offenzíva kudarcáról

Holtpontra a saigoni katonaság kambodzsai akciója is

A hét utolsó napján — első ízben a Laosz elleni invázió kezdete óta — az amerikai katonai vezetők beismerték, hogy a támadó akció eredetileg kitűzött célját nem képesek elérni. A laoszi offenzíva megindításakor azt jelölték meg fő feladatuknak, hogy Tchepone körzetében átvágják a szabadságharcosok utánpótlási vonalát. Most közölték: ebből a körzetből ki kell vonni a dél-vietnami erőket. A Pentagonból származó szombat esti értesülések szerint mérlegelik, hogy a laoszi offenzívát „a kialakult helyzetre való tekintettel” egy hónappal a tervezett időpont előtt megszüntessék és — lemondva a Laosz mélyeségi területeire való további előnyomulásról — áprilisi elejére a dél-vietnami-laoszi határtérségbe vonják vissza a saigoni rendszer csapatait.

Amikor az amerikai helikoptereken szállított saigoni kötelékek átlépték a laoszi határt, a Fehér Ház magas rangú külpolitikai tanácsadója még a száraz időszak végéig, tehát május elejéig tartó hadműveleteket helyezte kilátásba.

A kudarcral egy időben az amerikai katonai vezetés kénytelen tudomásul venni a kambodzsai hadművelet befulladását is.

Békealáírási mozgalom az Egyesült Államokban

Megkezdődött a „népek békeszerződésének” tömeges ráfizálása az Egyesült Államokban. Az összes Indokínában levő amerikai csapatok feltétel nélküli sürgős kivonását, a vietnami kérdés békes politikai rendezését célzó békeszerződés feltételeit tavaly decemberben dolgozták ki Hanoi-ban amerikai és dél-vietnami diákszervezetek képviselőinek, valamint a VDK diákszervezeteinek és egyetemi tanárainak részvételével.

támadással fenyegetőznek, felidézve egy Kínával való konfrontáció veszélyét. A legutóbbi Gallup közvélemény-kutatás adatai szerint az amerikaiak 73 százaléka azt kívánja, hogy az Egyesült Államok 1971 végére kivonuljon Vietnamból. A „népek békeszerződés” útján ez megvalósulhat.

Olajállamosítás Algériában

Algéria egyedülállóan elhatározta, hogy kisajátítja az országban működő francia olajtársaságok érdekeltségének 51 százalékát — jelentette be Bumedien elnök. Az algériai elnök egyidejűleg azt is közölte, hogy államosítja az algériai földgáz kitermelését és az összes szállítóeszközöket, köztük a franciák által finanszírozott olaj- és gázvezetékek széles körű hálózatát.

A török hadsereg ultimátuma a politikai vezetőkhez

Demirel kormánya lemondott

A török hadsereg ultimátumot intézett az ország politikai vezetőihez: átveszi a hatalmat, ha a lehető leggyorsabban nem alakul „új és erős kormány”.

A katonai vezetők mozgósították az egész török hadsereget. A rádióban beolvasták a hadsereg közleményét, amelyet Memduh Tagmac tábornok, vezérkari főnök, valamint a szárazföldi erők, a hadiflotta és a légierő főparancsnokai írtak alá. Az ultimátumot egyidejűleg eljuttatták Cevdet Sunay köztársasági elnökhöz, a szenátus és a képviselőház elnökeihez.

A közlemény szövege a következő: „A parlament és a kormány, cselekedeteivel és nézeteivel, testvérgyilkos háború szélére, társadalmi és gazdasági zűrzavarba taszította az országot, megfosztotta a nemzetet attól a reménytől, hogy elérje az Atatürk kitűzött célt, azt, hogy az országot a modern civilizáció szintjére emeljék. Ezzel nagy veszélynek tették ki a Török Köztársaság jövőjét.”

A fegyveres erők szükségessé tartják, hogy a parlament és a szenátus vitassa meg azokat az intézkedéseket, amelyek az anarchista állapotok a súlyos helyzetből fakadó nyugalanság és elkeseredés megszüntetéséhez szükségesek.

A svéd parlament sztrájkellenes törvényt fogadott el

Az iskolákban megkezdődött a tanítás, miután kéthetes szünet után a tanárok újból munkába álltak. Palme svéd miniszterelnök a parlament elé terjesztette a sztrájkokat és munkabeszüntéseket megtiltó rendkívüli törvényt tervezését, amellyel a hat hete sztrájkoló állami alkalmazottakat akarja a munka feltételére kényszeríteni a kormány s ennek értelmében a mintegy 25 000 iskolai és egyetemi oktató visszatér munkahelyére.

A svéd hagyományoktól eltérő, példa nélküli intézkedés, hogy a kormány kényszerítőleg avatkozik a sztrájkoló szakszervezetek és a munkálatok vitájába, bizonyos elleneteket hozott felszínre a szociáldemokraták soraiban. Az érintett szakszervezetek részéről elkeseredett tiltakozást váltott ki. Az egységes szakszervezeti szövetség elnöke azonban úgy nyilatkozott, „megérti és támogatja a kormány döntését”.

Nixon az agresszió folytatása mellett

Nixon amerikai elnök interjút adott C. L. Sulzbergernek, a New York Times főmunkatársának. Az elnök heves szemrehányásokat tett az „internacionálisizációból, neo-izolacionistákra és szuper-galambokká” védett demokratáknak, akik annak idején támogatták a vietnami eszkalációt és most megbélyegzik a „vietnamizálási” politikát. Az elnök elismerte, hogy a közvélemény-kutatások azt bizonyítják: az amerikai nép többsége a kivonulás mellett áll. De hangoztatta: „A közvéleménykutatás azonban nem ad választ a kérdésekre, a tényeket kell vizsgálni.”

„Fel kell számolni a parlament két házában uralkodó anarchiát és erős kormányt kell létrehozni, amely Atatürk módszereivel hozza át az alkotmány előírásához reformok megvalósításához és a forradalom törvényeinek alkalmazásához” — hangzik az ultimátum, majd leszögezi: „Ha ezt a lehető leggyorsabban nem valósítják meg, a török fegyveres erők eltökélt szándéka, hogy közvetlenül veszik kezükbe a hatalmat és teljesítik azt a feladatot, amelyet a Török Köztársaság védelméről szóló törvények rájuk ruháznak.”

Az első jelentések szerint a hadsereg mintegy 100 letartóztatást hajtott végre Ankarában, mivel számolt azzal, hogy „bizonyos elemek szembeszállnak a hadsereg indította mozgalommal”.

Nyugati hírügynökségek gyorsírban jelentették, hogy a török hadsereg vezetőinek ultimátumát követően a Demirel-kormány benyújtotta lemondását Sunay köztársasági elnökhöz.

A török köztársasági elnök hivatalos szóvivője közölte, hogy Sunay elnök elfogadta Demirel miniszterelnöknek és kormányának lemondását, de egyidejűleg felkérte őket, hogy az új kormány megalakulásáig maradjanak hivatalukban.

Maga Palme miniszterelnök több okot is felhozott az intézkedés indoklására, politikai megfigyelők azonban úgy vélik, a legnagyobb szerepet elhatározásában az játszott, hogy a sztrájk azzal fenyegette, átterjedt a hadsereg tisztárára is.

A svéd parlament 279 szavazattal 32 ellenében, hat tartózkodással elfogadta a sztrájkokat és munkabeszüntéseket hat hétre betiltó rendkívüli törvényt.

Nixon rámutatott: a Nixon-doktrína „különleges célja éppen az, hogy fenntartsa az USA világméretű szerepét, nem pedig az, hogy elzárkózzék a világtól és visszahúzódjék nemzetközi felelősségétől.”

Az interjút ismertető jelentésben a TASZS megállapítja: a nyilatkozatból kitűnik, hogy Washington továbbra is folytatni szándékozik az indoknai agressziót és valamiféle „szovjet veszély” kiagyalt ürügyén növeli a haderőt, fokozza a fegyverkezési hajszát.

Elnökválasztás Szíriában

Újabb jelentős lépés történt Szíriában a demokratikus fejlődés útján: a köztársaság elnökévé népszavazással választották meg Háfez Asszad tábornokot. Csaknem öt és fél ezer szavazókörzetben adták le voksukat a szíriai választópolgárok. Első ízben szavaztak tömegesen a nők is, minden megkülönböztetéstől és korlátozástól mentesen.

Az elnökválasztást megelőző alkotmányos lépések is jelezték, hogy Asszad mindinkább támaszkodni kíván a közvéleményre, a tömegekre. Az elnököt a hatalmon levő Baath-párt jelölte ugyan, de el kellett nyernie a népi tanács támogatását, majd a pénteken lezajlott népszavazáson a választók többségének bizalmát is. Fontos alkotmányos lépés volt a 173 tagú népi tanács létrehozása, amelynek tagjai közt a kormányzó párt, a Baath képviselői mellett ott vannak más haladó erők küldöttei, köztük kommunisták is. Szíriai testvérpártunk, amelyet a kormányban két miniszter képvisel, nyilatkozatban támogatta Asszad tábornok jelöltségét a köztársasági elnök tisztségére. A párt felszólította a szíriai kommunistákat, hogy vegyenek részt a népszavazáson, és szavazzanak Asszadra.

Az elnökválasztás előtt módosították az ideiglenes alkotmányt: eszerint az országban a köztársasági elnök a legfőbb végrehajtó hatalom. Jogköréhez tartozik a hadüzenet, a békekötés, a kormány, kinevezése, illetve felmentése. Megválasztásához a népszavazáson részt vevők abszolút

többségének kell „igent” mondania. Az elnöki mandátum hét évre szól.

Asszad tábornok a népszavazás után megszilárdult tekintéllyel folytathatja politikáját. Ennek lényegét március 8-i beszédében egyértelműen fogalmazta meg, amikor állást foglalt az antiimperialista nemzeti politika és a szocialista országokkal folytatott barátság mellett. Míg az Egyesült Államokat az arab nép legnagyobb ellenségének nevezte, köszönetet mondott a Szovjetuniónak, amely az Eufrátesz gátjának megépítésével oly fontos segítséget nyújt a szíriai nemzetgazdaságnak. A gátat a szíriai-szovjet barátság igazi szimbólumának nevezte. Szíria folytatja a nemzeti olajpolitikát, a földreformot, külpolitikájában pedig — mint Asszad Moszkvában tett látogatásakor hangsúlyozta — különös fontosságot tulajdonít a szocialista országokkal való együttműködésnek. Ennek jegyében alakul ki Damaszkusz rugalmasabb közép-keleti politikája, nevezetesen közeledése Kairó álláspontjához, valamint a viszony rendezése a szomszédos arab országokkal. Ennek a realpolitikának leglátványosabb gesztusa volt Szíria csatlakozása a Kairó-Tripoli-Khartum háromszöghez, amely a tervek szerint így négyes államszövetségé bővülhet.

Asszad elnökké választása és a szíriai politikai elszigetelődés fokozatos felszámolása a közel-keleti tisztázódás és az arabközi együttműködés irányába hat. Ennek a perspektívának a hívei ezért üdvözlik a szíriai népszavazás eredményét.

A második tanácskozás az NDK és Nyugat-Berlin képviselői között

A Berlinben kiadott jelentés szerint, négy óra hosszat tartott Nyugat-Berlinben, a schönebergi városházán az NDK kormányának Günter Kohrt államtitkár és a nyugat-berlini szenátus Ulrich Müller szenátusi irodaigazgató vezette küldöttségének, a két felet kölcsönösen érdeklő kérdésekkel foglalkozó tárgyalása. A küldöttségek vezetői megegyeztek abban, hogy a tárgyalásokat rövidesen folytatják az NDK fővárosában, az NDK minisztertanácsának épületében. Az időpontban még nem történt megállapodás.

A schönebergi városházáról távozóban Günter Kohrt államtitkár csak annyit mondott az ott várakozó újságíróknak, hogy a megbeszélések folytatódhatnak.

Klaus Schütz nyugat-berlini kormányzó polgármester, a szenátus küldöttségének beszámolója után rövid sajtókonferenciát tartott. Ezen megismételte ismert álláspontját, hogy a négyhatalmi

értekezlet megfelelő előrehaladása, illetve a három nyugati hatalom hozzájárulása nélkül, a nyugat-berlini szenátus nem kezdhet tárgyalásokat az NDK-val a nyugat-berlini lakosok NDK-beli és berlini látogatásának hosszabb időszakra szóló rendezéséről. Utalt arra, hogy az NDK átfogó javaslatot terjesztett elő, amelynek megtárgyalását a szenátus — mivel az említett előfeltételek jelenleg nem fognak fenn — nem kezdheti meg. Egyidejűleg kijelentette: a megbeszélés az NDK és a szenátus képviselői között megerősítette őt abban a várakozásban, hogy a Willi Stoph miniszterelnök levelében foglaltak alapján hűsvétra lehetővé válik a nyugat-berliniek számára az NDK fővárosának és magának az NDK-nak a meglátogatása. Ezzel kapcsolatban valószerűnek mondotta az NDK egyoldalú intézkedését, mint az ezzel kapcsolatos megállapodás létrejöttét az NDK és a szenátus között.

Panoramafelvételeket készített egy kráterről a holdkocsi

A TASZS tudósítója jelentette a földi irányító központból:

Újra kapcsolatot létesítettek a holdjáróval. A Lunohod 1. folytatta egy körülbelül 500 méter átmérőjű nagy kráter kutatását, melyet az előző holdnappal időszakában kezdték meg. Miután panoramafelvételt készített a kráterről, a holdjáró leereszkedett annak lejtőjén és megközelített egy másik krátert, amely fiatalabb eredetű. Ezt a mintegy 200 méter átmérőjű krátert már megfigyelték az előző kapcsolatfelvétel idején. Most térhatású panoramafelvételeket készítettek ez utóbbi kráterről. Egyidejűleg elvégezték a talaj vegyelemzését. A kapcsolatfelvétel végén a Lunohod ismét felkapaszkodott a

nagy kráter lejtőjén és megállt annak peremén.

A kapcsolatfelvétel 5 óra hosszat tartott. A Lunohod folytatja munkáját a Hold felszínén.

„A szovjet holdjáró adta képek minősége egyre javul” — jelentette ki Heinz Kaminski, a bochumi csillagvizsgáló intézet igazgatója. A nyugatnémet tudós öt órán keresztül figyelte a Lunohod által sugárzott képeket és ezek minősége igen nagy elismerésre készítette őt. „Rendkívül plasztikusnak érzékelhető ezeken a képeken a holdbéli táj” — mondta.

Kaminski feltételezi, hogy a szovjet kutatók hasonló szerkezetet küldenek valószínűleg a Mars bolygóra is.

A török hadsereg

vezetői ultimátumot intéztek a Demirel-kormányhoz: ha nem adja át helyét olyan kormányszaknak, amely meg tud birkózni a társadalmi, gazdasági és politikai rendbontással, átveszi a hatalmat. A miniszterelnök néhány óra leforgása alatt lemondott.

A hadsereg beavatkozása gyorsan történt, de nem volt váratlan. A lehetőséget már négy nap óta fontolgatták. A kormányzó Igazságpárt már hónapok óta elvesztette többségét a parlamentben. Először néhány képviselő vált ki a pártból, később leszakadt a feudális-fanatikus, a legreakciósabb erőket képviselő szárny. Ezzel a kormány helyzete nemcsak a parlamentben

gyengült meg, hanem tulajdonképpen a politikai osztályszövetség bomlott fel. A megélénkült reakciós erők sorozatos támadást indítottak a köztársaság és az Atatürk reformok ellen.

A legutóbbi évtizedben végbement kapitalista fejlődés nagy társadalmi átértékelődés, a munkásosztály létszámának és öntudatának növekedésével járt. A nagyvárosokban sűrűn robbantak ki nemesek bérharcok, hanem a munkások sztrájkoltak politikai jogaik védelmében is. Az ország közvéleményének nagy része, különösen a legutóbbi két-három évben rendkívül erős Amerika-ellenességről tett bizonyosságot. E társadalmi-polit-

tikai harcok része az egyetemi ifjúság küzdelme, amely ezekben a hetekben a leglátványosabb formát öltötte. A baloldali fiatalok többsége az imperializmus rendszeré ellen hirdetett harcot, s egyúttal csatározásba keveredett a fasiszta vagy fanatikus vallási eszméket hirdető jobboldali erőkkel.

A parlamentben a kormány úgy akart hasznat húzni, hogy szavazások alkalmával minden esetben a jobboldali ellenzék valamelyik csoportjának támogatására számított. Többségének elvesztése után ezért utasította vissza Demirel az ellenzék vezetőinek felszólítását, mondjon le, alakítsanak koalíciós kormányt, vagy írjanak ki új választásokat. Ilyen erőviszonyok közepette a miniszterelnök igyekezett megnyerni a hadsereg vezetőinek támogatását a nemzetbiztonsági tanácsban. Január végén, az akkor kiadott közleményből úgy tűnt fel, hogy erre hajlandónak is mutatkoznak. Ezért a kötelezettségvállalásért

az Atatürk reformok és útmutatások valóra váltásáért harcoló aktív erők bírálták a katonai vezetőket. A török közvélemény egy része úgy tekintett a hadsereg, mint az eddigi vívmányok védelmezőjére, s hivatkozik a reakciós Menderesz-rezsim elsőprériben játszott szerepére.

Az ultimátum most is az Atatürk által megfogalmazott célok és az alkotmány előírásait reformok valóra váltására hivatkozik. Más megfigyelők úgy vélik: lehetséges, hogy a katonai vezetők mostani fellépésükkel elejét akarták venni a hadsereg fiatalabb és alacsonyabb rangú tisztjei mozgalmának. Ezek az „ifjú-törökök” elégedetlenek voltak a kormány politikájával és egyetértettek azzal a lakosság körében is jelentős erőt képviselő irányzattal, amely gyökeres reformokat követel.

Csak a jövő események adhatnak választ, hogy a hadsereg beavatkozása milyen fordulatot adott a török politikának.

Az elítélt kapcsolata a külvilággal

A szabadságvesztés-büntetés végrehajtása azt jelenti, hogy az elítéltet elkülönítik a társadalomtól. Kötelezik, hogy a reá kiszabott szabadságvesztés időtartama alatt az e célra kijelölt bv.-intézetek szigorú keretei között éljen. A társadalomtól való elkülönítés azonban nem jelent hermetikus elszigeteltséget. A szabadságvesztés-büntetés töltő személyt a bv.-intézeteken belül is sok szál köti a külvilághoz, e szálakon tartja fenn a külvilággal a kapcsolatot. E kapcsolat lényege, hogy

a szabadságvesztés időtartama alatt az elítélt és a társadalom között fennmarad közvetlen és közvetett formában a rendszeres érintkezés, s ez lehetővé teszi, megkönnyíti a társadalomba való visszailleszkedést.

Az a tény, hogy valaki szabadságvesztés-büntetés tölt, nem jelent jogfosztottságot.

Csak azon jogai szenvednek csorbát — szűnnek vagy korlátozódnak —, melyek a szabadságvesztés tényéből fakadnak, abból következnek. Egyéb jogait gyakorolhatja, élhet vele. (Ezt, illetve ezeket a törvény biztosítja számára.) E jogokkal való élés jelenti a külvilággal a kapcsolatot egyik formáját. A másik forma viszont a büntetésvégrehajtás időtartama alatt kifejtett tevékenység során jut kifejezésre. Tulajdonképpen ezek a kapcsolatok képezik azt a hidat, mely az elítélt számára a szabadulás után megkönnyíti a társadalomba való visszailleszkedést; ezen keresztül tájékozódik bizonyos fokig a társadalmi, gazdasági helyzetéről, ezek segítségével ismeri családi és anyagi helyzetét, van tisztában azzal, hogy a társadalomban milyen helyet foglalhat el.

A törvényben biztosított jogokkal való élés pl. az elítélt és a hozzátartozók közötti kapcsolattartás. Formái: a levelezés, a látogatás, a csomagküldés (az elítélt részére érkezett s az elítélt által küldött csomag és levél egyaránt). A levelezés és a látogatás az otthon maradt családtagok életében való közvetlen részvételt, a pénz hazaküldése viszont a család közvetlen támogatását, anyagi helyzetének javítását, a csomagküldés pedig a családtagok kölcsönös megajándékozását jelenti. Mindezek biztosítják a családtagjai közötti érintkezést, egymás iránti érzéseik táplálását, a társadalmi élet sejtjének a családnak a fennmaradását.

Fontos lehetőség az elítélt és a jogi képviselője közötti kapcsolat, mely az elítélt jogi védelmét, polgári jogainak biztosítását (pl. adás-vétel, örökösség stb.) szolgálja.

Ilyen még az elítélt volt, vagy leendő munkahelyével való írásbeli vagy személyes kapcsolat, mely részben a volt munkahellyel történő elszámolást, később pedig a szabadulás utáni beilleszkedést, a munkába állás feltételeit biztosítja.

Az elítélt bv.-intézetben belül kifejtett tevékenysége is kapcsolatot jelent a külvilággal, hiszen ez is azokat a feltételeket és lehetőségeket kívánja biztosítani, amelyek eredményesebbé teszik a reszocializálódást, a társadalomba való visszailleszkedést.

Mindenekelőtt ezt a célt szolgálja az elítélt munkában való részvétele.

A rendszeres munka

ugyanis egyrészt fenntartja és erősíti a fizikai erőnlétet — mely előfeltétele az aktív munkában való részvételnek —, másrészt a munka során megismeri az elítélt az újabb technikai eszközöket, a termelés korszerű eljárásait, az újabb technológiai eljárásokat.

Ez lehetővé teszi, hogy az elítélt a társadalom termelő tevékenységében be-

következett változásokkal, fejlődéssel a szabadságvesztés időtartama alatt is lépést tudjon tartani.

Ez megkönnyíti a szabadulás számára a társadalmi természetű beilleszkedést. Ezért fordít a büntetésvégrehajtás nagy gondot az elítéltek munkáltatására s törekszik a teljes foglalkoztatottságra. Ezt mutatja az 1970. évi munkáltatási arány is. Az elmúlt évben a jogerősen szabadságvesztésre ítélték 89%-a vett részt a termelőmunkában. Ha leszámítjuk a beteget, a munkaképteleneket stb., akkor majdnem teljesnek tekinthető a foglalkoztatottság.

A külvilággal történő kapcsolatot fontos területe az

iskolai oktatás.

Ennek több vonatkozása is van, s ezek az elítélt szempontjából igen jelentősek. Pl. az írni-olvasni nem tudók, az analfabéták mások segítségével nélkülül csak a beszélőkön tudnak közvetlenül érintkezni családtagjaikkal, ez pedig minden fokozatban nagyobb időközönként történhet, mint a levélírás. — Igen sokan a büntetés időtartama alatt tanulnak meg írni és olvasni s így a családdal való közvetlen kapcsolatuk lehetősége bővül. Számosan vannak, akik a bv.-intézetben végzik el az általános iskolai 8 osztályát. (Az elítéltek 10%-a rendszeres iskolai oktatásban vesz részt.) A magasabb iskolai végzettség a szabadulás után lehetővé teszi a továbbtanulást, a szakmunkás-képesítést nem rendelkezők számára a szakmunkásvizsga letételét. Ezek számára kedvezőbb elhelyezkedési lehetőség is nyílik.

A külvilággal való kapcsolatot jelenti a bv.-intézetben belüli kulturális tevékenység is. A Heti Híradó, az enyhébb fokokozatokban a folyóiratok olvasása, a vezetékes rádió, a könyvtár, az ismeretterjesztő előadások stb. mind a társadalmi élet politikai, gazdasági, kulturális fejlődéséről, változásairól adnak képet, új ismereteket. Ezek lehetővé teszik az elítélt számára a rendszeres tájékozódást a társadalmi élet minden területén s szabaduláskor ez a tájékozottság megkönnyíti a szabad életben az eligazodást, a zökkenőmentesebb visszailleszkedést.

Talán meglepőnek tűnik, de

a külvilággal való kapcsolat igen fontos területe

a napirend és a magatartási szabályok

is. Tudniillik a magatartási szabályok alapján véve a társadalmi együttélés követelményeit foglalják össze. Bármelyik pontját vizsgáljuk is, megtaláljuk bennük a társadalmi együttélés igényeit is. Így pl. a bv.-intézetek személynél állományával kapcsolatosan, vagy az elítéltek egymáshoz való viszonyában támasztott igények magukban foglalnak olyan társadalmi együttélési igényeket, mint pl. az előzetkenység, az udvariasság, egymás munkájának megbecsülése, stb.

A napirend, a magatartási szabályok követelményeinek megismerése, betartása olyan készségeket, szokásokat alakít ki, szilárdít meg az emberben, melyek növelik akaraterőjét, önfegyelmét, s képessé teszik arra, hogy környezetéhez megfelelően alkalmazkodni tudjon.

Az akaraterő, az önfegyelmesség az alkalmazkodóképesség kialakulása biztosítja az ember számára, hogy környezetével harmonikus kapcsolatot alakítson ki, képes legyen eleget tenni a társadalmi együttélés normáinak, követelményeinek. — A napirend és a magatartási szabályok így segítik elő a visszailleszkedést a társadalomba, s ezért válhatnak az elítélt és a külvilág közötti kapcsolat fontos részévé.

Az elítéltek jogainak és a büntetésvégrehajtás ideje alatti tevékenységének csupán néhány területét, vonatkozását tekintettük át, s láthattuk, mely területeken jut kifejezésre az elítéltek és a külvilág kapcsolata. Elemelhetők további területek is, hasonló eredménnyel, de úgy vélem, erre nincs szükség annak megértéséhez, hogy ha az elítéltek a törvényben biztosított jogaikkal élnek, ha a bv.-intézetben megfelelően végzik tevékenységüket s teljesítik kötelességeiket, azokat a kapcsolatokat ápolják, erősítik, melyek őket a külvilággal összekötik s ezek a kapcsolatok könnyítik meg számukra a szabadulás utáni reszocializálódást, a társadalmi életbe való eredményes és tartós visszailleszkedést. dr. H. I.

MONOLÓG

Hát öregem, én csak annyit mondhatok, hogy ez az egész élet egy fabatkát sem ér.

Nézze rám! Harmincöt éves vagyok és mire vittem? Ötvennek látszom és egyebem sincs, mint az, ami a letéti raktárban várja, hogy kiszelöltessem egy kicsit. Tudod, valamikor úgy indultam, hogy „nagy menő” leszek. Aztán nemsokára defektet kaptam... Egy nő volt az előidézője. Úgy ragadt rám, mint a légy a mézes papírra. Csak úgy tudtam szabadulni tőle, hogy csináltam egy „kis balhét”. Akkor még azt hittem, hogy megéri. Szabadulásom után elmentem ahhoz a nőhöz a holmimért. Kiderült, hogy mindenemet eladta arra hivatkozva, hogy a megszületett gyerek eltartásához nem járultam hozzá. Közöltem velem, hogy miután már kinn vagyok, élni fog a törvény adta lehetőséggel és gyerektartást követel. Erre nem számítottam. Azt hittem, hogy jobban szeret annál, mint hogy anyagiaskodjon. De hát tudod, egy nőt nem lehet kiismerni. „Rámvarratta” a gyerektartást és én azóta úgy járom a börtönt, mint más ember a színházat. Így van ez! Még van négy-öt évem, a gyerek addigra felnő. Keresni fog és nekem nem lesz gondom a tartásdíjra. Csak attól tartok, hogy a gyerek, aki igen jócsin, tovább akar tanulni. Akkor leszek igazán bajban! De ha kimegyek, majd beszéllek azzal a nővel. Rábészélem, hogy adja a gyereket valamilyen szakmára. Előbb fog neki keresni. Így jobb lesz, mert úgysí nagyon szereti a pénzt. Itt... ez van, öregem!

Matics Ferenc elítélt
Főv. Közp. Bv. Intézet

Szerkesztői üzenetek

KECSKEMÉT. Szalai József elítélt: Az Egy darab Munkás című írása kétségkívül tanulságos, de terjedős. Közlésre nem javasoljuk. — Pulai László elítélt: Írásából börtönbe kerülése első élményei tükröződnek. A történet jó, de szokványos. Amennyiben élmény megértek, újabb írásait várjuk. Ezt azonban közlésre nem javasoljuk.

VESZPRÉM. Ragályi Éva elítélt: A Vágyódás és a Gondolatok című versei csupán rimekbe szedett gondolatok, költészet nélkül. A Komár Anikó: írott történet eléggé sablonos Amennyiben írássá kész élménye van, várjuk azokat.

Mit mond a józan ész?

(Tudósítónktól)

A sátoraljaújhegyi bv. intézetben levő elítéltek egy része a szabad életben sem nagyon szeretett dolgozni. Legutóbb a munkamegtagadók zárkájában találkoztam olyanokkal, akik munkamegtagadásért több alkalommal kerültek ide, viszont voltak itt olyanok is, akikről korábban jó véleményem voltunk.

Himmer Béla elítélt ezelőtt jó magatartású és magas teljesítményéért több alkalommal részesült dicséretben, jutalomban.

Ő és a hozzá hasonló elítéltek hajlamosak elfelejteni azt, hogy a szabályzat minden pontja rájuk is vonatkozik. Himmer elítélt vétsége akkor kezdődött, amikor a művezetője megkérdezte, miért nem dolgozik. Ő a gép mellett könyökölve jelentette, hogy nem tud dolgozni, mert rossz a gépe. Mint brigádvezető, magatartásával brigádtársaira is rossz hatással volt.

Nehéz elképzelni, hogy komolyan készül a szabad életre az olyan ember, aki a magatartási szabályokat nem képes betartani.

J. A. nevelő

FEGYELMEZETLENK

(Tudósítónktól)

A sátoraljaújhegyi bv. intézetben minden hét megadott napján felsorakoznak azok az elítéltek, akik kérelemmel jelentkeznek, vagy fegyelmi ügyben rendelik őket parancsnoki kihallgatásra. Az utóbbiak gondterheltek, látszik rajtuk, hogy nem örülnek, szorongva várják a következményeket.

Fegyelem. De sokszor elhangzik ez a börtönökben, azonban elég kevés a valóban fegyelmezett elítélt. Fegyelmen többen csak azt értik, hogy sorba kell állni, köszönni kell, a kiadott utasításokat végre kell hajtani s ha ezt nem teszik, jön a felelősségvétel. A fegyelmet szűkebben értik, életük megkeserítőjének tartják. Pedig a fegyelmelem más. Értelme, tartalma, célja van. A fegyelmelem biztosítja az egyén nyugalmát, szabadságát, ez a gátolja meg mások túlkapásait, visszaéléseit. Nem a külső látszatdolgok, hanem az egyén mindenkori tevékenysége, tehát az is, ami közvetlenül nem ellenőrizhető, határozza meg.

Egyes elítéltek nem gondolkodnak, mielőtt cselekednének. Értelmetlenül követnek el különböző fegyelmezhetlenségeket. Mert

a fegyelmezhetlenség értelmetlen dolog,

s hogy mennyire az, talán az alábbi példákban is kitűnik.

Horváth Ernő a kiétkézési jegyzékre 2 csomag Negrórt írt be, de mivel összkétkézés meghaladta a 100.— Ft-ot, így csak egyet kapott. Ő ezt megértette, de eltávozása közben tiszteletlenül viselkedett. Fenyítést 3 hónapra keresztül 50.— Ft kiétkézés csökkentés lett. — Vencel György rövidesen szabadul. A munkahelyéről nyolc lopott. Nincs rá szüksége, nem kell neki, de felhozta a zárkába. 4 nap sőtétzárka fenyítés volt a büntetése. — Lukács József elítélt társával viccelt, majd a felügyelettel is viccelni akart. Egy beszélő megvonásba került ez neki. — Pincze István és Himmer elítélt egy brigádban dolgozott. Megtagadták a munkát. Fenyítésük

kétszer 20 nap szigorított

lett, amely napi 17 Ft-tal 690 Ft-ba került. — Kovács elítélt az egyik párnát összefirkálta, 20 nap szigorított fenyítést kapott.

Az esetek további felsorolásának nincs értelme. Aki gondolkodik, ebből is levonhatja

A kihallgatósobába folyosóján hosszú sor várja a kihallgatást. Nem kitüntetés itt állni és várni. Mégis vannak olyanok, akik elég gyakran megfordulnak itt.

Kovács István elítélt elmondja, hogy ő a szabad életben is megvágotta, hova ment dolgozni.

Találunk olyan elítélteket is, akiknek sok a letiltása, ezért a teljesítménnyel próbált csalni.

A kihallgatásra várók között találtuk Bódi Sándor elítéltet is — nem először — idegen tárgy nyeléséért. Az elmúlt év őszén is csak a gyors orvosi beavatkozásnak köszönhető, hogy megmentették az életét.

A megrögzött fegyvelemserők nem gondolnak arra, hogy a fegyvelemserők anyagi következményekkel is jár, amelynek terhe sokszor a szabad életbe is elkíséri őket.

Az olyan elítélteknek könyvebb az újrakezdés, akik erkölcsi és anyagi vonatkozásban is tiszta lappal lépnek a szabad életbe.

J. A. nevelő

TÖRŐDNI EGYMÁSSAL

HA MÁST DICSERSZ, magadat dicsérsz vele, mert jó vagy. Ha mást gyalázol, magadat gyalázod, mert bántod azt, akin segítened kellene.

Az egrí bv. intézet negyvenes zárkájában gyakran hangzanak el ezek az elcsépelet frázisek ható kijelentések.

Persze, csak azok fülében tűnhetnek elcsépeletnek, akik így, kiragadva, az „ajtón kívül” hallják.

Azok, akik benn vannak a zárkában és látják, ki mondja és kinek mondja, akik azt is tudják, hogy aki mondja, miért mondja, azok fülének ezek a mondatok még soha nem tűntek frázisnak. Ugyanis nem üres beszéd ez itt, hanem mindig megvan a konkrét alanya, tárgya.

Volt itt egy lány, Kominek Erzsébet. Valóságos vadóc. Sokszor elmondta, hogy eldobták a szülei, szeretet nélküli volt hozzá az élet, s ő ezt gorbombasággal, durvasággal próbálta viszonzni. Minősíthetetlen hangon beszélt mindenki-vel, azt a kifejezést nem ismerte, hogy „légy szíves”, „kérek szépen”. Diccenedett — azzal amit szégyellni kellett volna —, hogy mennyi „palija” volt, kiket hogy „vert” át.

A zárkafelelős s a jobb indulatú zárkátársak nem ijedtek meg sem a nagy hangjától, sem a vad meséitől. Fegyelmeztették, szépen kérték,

hogy saját érdekében próbáljon emberségesebb lenni. Emlegettették az általa mondott, átélte sérelmekre s megkérdezték tőle: neki jólesett-e a másoktól kapott gorbombaság? Ha nem, hát ne bántsa a társait. Nem beszélhet durván senkiről, sem a társairól, sem a bűncselekményéről. Sőt, ami nem rájuk tartozik, arról jobb, ha egyáltalán nem beszél.

A zárkafelelős csendes szavú, idősebb asszony. Sosem volt gorbomba senkihez, de a rendet, a fegyelmet szigorúan megköveteli.

Kominek is hamarosan belátta: ebben a zárkában nem lehet gorbomaskodni. Nincsen veszekedések, nem szabad egymást csúfolni, egymásnak gúnynevet adni, egymásnak szeméretet vetni, hogy ilyen vagy, olyan vagy, ez voltál kint, az voltál kint. Bűncselekményéért mindenki megkapta megérdemelt büntetését, és ha letöltötte, a társadalom mindenkit becsületes életre vett vissza. S ebben segítenük kell egymásnak. Nemcsak belátta ezt Kominek Erzsébet, hanem később maga is igyekezett e szerint élni.

A ZÁRKA FELELŐS IGYEKEZETT MEGÉRTETNI a zárkában levőkkel azt is, hogy az udvariasság nem jelenti mások kiszolgálását, nem engedhet meg olyan szíveséget, amelvek a szabályokkal ellenkeznek s később esetleg,

ha viszonzás nélkül maradnak, viták, veszekedések, sértések forrásává válhatnak.

— Ha ennyi mindent nem szabad, mivel töltik az időt? — Tervegetünk a jövőre, meg ami éppen szóba kerül. Vannak itt hosszabb idős elítéltek is. Beszélgetünk arról, hogy nem sok ugyan az a kereset, melyet itt kapunk, de lassacskán csak összejön egy nagyobb összeg. Most éppen arról beszélgetünk, hogy közeleg a húsvét s aki teheti, jól tenné, ha meglepő hozzártározóit legalább száz forinttal. Száz forint nem sok, mégis, milyen sokat jelenthet. Talán többet, mint annyi ígéret, fogadkozás levél. Bizonyosan jólesik annak, aki kapja. Küldeni kell haza valamit, a család is bizonyosan másként fogja várni, becsülni a szabadulót.

AMIRŐL BESZÉLNEK, szép és jó. Itt a szerzetelenk is rendez szoknak s fegyelmezik önmagukat. Olyan egyszerű hangzik ez s mégis milyen sok van mögötte.

A zárkafelelős nem csikis a magyarázattal:

— Ebben a bv. intézetben sok elítélt van és kevés a munkalehetőség. A negyvenes a dolgozók egyik zárkája. Aki dolgozhat, igyekszik megbecsülni magát, mert a nem dolgozók zárkájában sokkal hosszabbok a napok és nehezebbek a feladatok.

Szi-

Mit szeretnek a nevelők?

(Tudósítónktól)

A szigorított börtönbe visszatérő elítéltek között többször olyan megjegyzések hangzanak el, hogy szabadulás után nem tudnak elhelyezkedni, mert ha a vállalat felvételi irodáján megmondják, hogy most szabadultak, mindjárt kitérő választ kapnak, vagy jobb esetben megjelölnek egy másik vállalatot, hogy ott próbálkozzék. Van olyan elítélt is, aki határozottan kijelenti, azért került vissza a börtönbe, mert nem tudott állandó munkára elhelyezkedni és ennek következtében megélhetése nem volt biztosítva.

Mindig vannak a szabaduló elítéltek között olyanok, akik komoly szándékkal lépnek ki a börtön kapuján, s erős akarattal állnak az újrakezdés elé.

Nemrég szabadult a sátoraljai helyi bv.-intézetből Szabó Lajos. Büntetése alatt számtalanszor jött nevelőjéhez. Felvilágosítást kért, elmondta a szabad életbe való beilleszkedéssel kapcsolatos elgondolásait. Elmondotta szegényi magát unokái előtt, hogy öreg ember létére nem rendelke-

zik elég akaraterővel, bár most úgy érzi, hogy lesz ereje becsületesen munkát vállalni, és amit lehet, még pótolni.

A napokban levelet kaptunk tőle. Többek közt a következőket írta:

"Tudatom önökkel, hogy elhelyezkedtem. Nem hittem volna, hogy a társadalom így bízik bennem, és hogy ilyen jó munkakörben kapjak beosztást. Ennek boldog vagyok, hogy dolgozhatom. Igaz, keresetem csak 1000.— Ft, de ezért az összegért csak fél műszakot kell dolgoznom. Ennek következtében sok a szabad időm, melyet igyekszem családi körben, unokáimmal tölteni."

Jólesik a nevelőnek volt elítéltektől ilyen értesülést kapni. Ez is mutatja, hogy aki dolgozik, annak lehetősége van a megélhetésre. Viszont az is igaz, hogy csak becsületes munkáért fizetnek becsületes bért.

Szeretnénk a jövőben minél több hasonló tartalmú levelet kapni, s kevesebb unokái előtt, hogy öreg ember létére nem rendelke-

J. A. nevelő

Az enyhébb fokozatba sorolás ára

(Tudósítónktól)

A BTK LEHETŐVÉ TESZI, hogy a feltételes szabadságra bocsátás tárgyát bíró azokat az elítélteket, akik a büntetés-végrehajtás ideje alatt kifogástalan magatartást tanúsítottak, munkájukat jól végezték, eggyel enyhébb végrehajtási fokozatba helyezheti át. Az elítéltek közül többen aspirálnak erre az igen nagy kedvezményre.

A Fővárosi Központi Büntetés-végrehajtási Intézetben is több ilyen esemény fordult elő.

Bajkai János szigorított börtön fokozatból börtön fokozatba került.

Bajkai elítélt hosszú szabadságvesztés-büntetését tölti. Jó néhány év eltelt már büntetéséből. Ezalatt két dorgálása volt, viszont fegyelmezett magatartása, kiemelkedő munkateljesítménye miatt huszonegy alkalommal részesült rendkívüli kedvezményben, jutalomban.

Hogyan lehet ezt elérni?

Egyszerű a magyarázat. Be kell tartani a büntetés-végrehajtási intézet magartartási szabályait, napirendjét. El kell végezni a kijelölt munkát. Bajkai elítéltnél emellett, hogy mindez teljesíti, komoly része van elítéltsársainak munkára, fegyelme buzditásában.

Brigádvezető.

Komoly része van abban is, hogy az üzemi faliújságon állandóan friss, munkafegyelmekkel, termelési kérdésekkel, magartartási szabályokkal összefüggő cikkek jelenjenek meg. Összinté, nyílt, egyenes jellemű.

Megérdemelte ezt a nagy kedvezményt.

Minden elítélt számára adva van a kedvezmények elérésének lehetősége, csak rendszeresen kell viselkedni, jól kell dolgozni és részt kell vállalni a közösségi munkából.

"A TISZTASÁG FÉL EGÉSZSÉG" tartja a közmondás, melyet régen hangoztatnak az emberek és többségük bizonyos mértékig ehhez is tartja magát. Mint minden közmondásnak, ennek is megvan a maga mondanivalója. Felhívja az emberek figyelmét arra, hogy ügyeljenek a tisztaságra, mert ezzel már egészségük érdekében sokat tettek.

A tisztaságnak az embert, saját egészsége érdekében, egész életében el kell kísérnie. Különösen nagy gondot kell

fordítani a tisztaságra ott, ahol sok ember tartózkodik viszonylag szűk helyen, mert itt a fertőzés veszélye jóval nagyobb. Ezért van szükség arra, hogy a börtönben fokozottabban követeljük meg az elítéltektől a tisztaságot, elsősorban az ő egészségük megővése céljából. Sajnos az elítéltek egy része ezt nem érti meg és nem egy esetben kinosnak, terhesnek tartja a zárkák és saját maga tisztántartását. Ilyenek pl. Konrád András, Schmidt Andor, Tukora Imre, Török András, Egedy Lehel.

A felsoroltakat, mivel elmulasztották a kötelező tisztálkodást és körletrendjük piszkos volt, fegyelmileg is felelősségre vonták. Valamennyien dorgálást kaptak. Vajon okuk-e a kiszabott fegyelmi büntetésből? A tapasztalat azt mutatja, hogy bár némi javulás tapasztalható, mégis korántsem érték el a kívánt eredményt.

KELL-E MAGYARÁZNI FELNÖTT EMBEREKNEK, hogy az elítéltek is napi ténykedéseik során számtalan olyan tárggyal érintkeznek, amely fertőző. A kórokozók nem láthatók, így tudtuk nélkül rájuk tapadhatnak. Ezekről csak tisztasággal lehet megszabadulni, illetve a kórokozók terjedését csak tisztasággal lehet megakadályozni.

Gusztustalan, de mégis meg kell említeni, hogy egyes elítéltek a WC-lefolyó vizét mosogatás, mosás céljára is felhasználják. Attól függetlenül, hogy ez undorító, rendkívül nagy fertőzési veszélyt is rejt magában.

Az elítélteknek mindennapi munkájuk és elfoglaltságuk mellett bőven jut idejük arra, hogy saját egészségük megtartása érdekében magukat is, körletüket is tisztán tartassák.

Azokat az elítélteket, akik nem tisztálkodnak rendszeresen nem csak az intézet személyi állománya vonja felelősségre, hanem valamennyi jóérezsű és felelősségteljes elítélt is itélje el, hiszen ők látják elsősorban, kik azok, akik tisztáltsággal veszélyeztetik a többiek egészségi állapotát is.

Akik pedig ezt elnézik, maguk is hozzájárulnak ahhoz, hogy egyes felelőtlenek elősegítsék a kórokozók terjedését.

B. K. nevelő

Lopás szabadságvesztés alatt

Gyorsított eljárás: hat hónap börtönbüntetés

A letartóztatottakat a jogerősen szabadságvesztésre ítélteteket kisebb, vagy nagyobb zárkában, lakóhelyiségben helyezik el. (A magánelzárás már csak büntetési eszköz, meghatározott időtartamú.) Tehát egy helyiségben több azonos fokozatú elítélt kerül össze. A zárka életét, rendjét közismerten a magartartási szabály és az intézet napirendje határozza meg. A szabályzatban meghatározott, a felszerelési tárgyakon kívül a személyes szükségletet szolgáló cikkeket is — amelyeket meghatározott mennyiségben, az elítéltek maguknál tarthatnak, illetve vásárolhatnak és csomagban kaphatnak —, a zárkarendnek megfelelően egymástól elkülönítve a székényben, illetve a polcon kell tárolni. Ilyen például a kiétekzés során vásárolt élelmiszerek, tisztálkodási eszközök, dohányfélések, szépirodalmi, illetve tan- és szakkönyvek. Ezek a letartóztatottak, elítéltek személyes tulajdonát képezik.

Szabó Jánost lopásért ítélte el a bíróság jogerős szabadságvesztésre. Államposztán töltötte a büntetést. Egyik alkalommal kihasználta, hogy egyedül van a zárkában és elvette elítélt társának a borotvakészülékét. A lopásra fény derült, Szabó Jánost megfenyítették. Az ügyész azonban büntető eljárást is kezdeményezett, hiszen Szabó János a Btk. értelmében közös munkahelyen dolgozó személy sérelmére elkövetett lopás bűncselekményét követte el. Úgyet gyorsított eljárással tárgyalták és a bíróság hat hónapi szabadságvesztésre ítélte.

Ugyancsak büntetőeljárás indult olyanok ellen is, akik „mindössze két doboz cigarettát” vettek el társuktól.

Többen tévesen azt gondolják, hogy a még tíz forint értékét sem elérő kár okozása nem minősül bűncselekménynek.

A lopás bűncselekménye a többszörösen elítélt személynél nemcsak a kár összege szerint, hanem a fent említett minősítő körülmény folytán is megvalósul. Tehát egy doboz ci-

garetta ellopásáért is hónapokra is lehet ítélni az elkövetőt.

A jogi felelősségre vonáson kívül nem szabad erkölcsileg sem napirendre térni az ilyen, vagy ehhez hasonló esetek felett, hiszen mit lehet várni az olyan személyektől, akik még a szabadságvesztés ideje alatt is bűncselekmény elkövetésére használják fel az első, adott pillanatot. Joggal vetődik fel a kérdés, hogy szabadulásuk után mit várhatók a társadalom.

Minden valósággal rendelkező elítéltnél érthetően nagy elszántsággal váltott ki a lelélezett és felelősségre vont tolvajok személye. Ennek adott hangot egyikük, amikor a következőket mondta:

— Ha rendszeren dolgoztak volna, ha ugyanúgy elvégezték volna munkájukat, mint mi, akkor ők is tudták volna cigarettát venni. De nem dolgozni, hanem lopni, az már túlzás! Megérdemelték a büntetést. Nem tudom sajnálni őket.

— zimm —

A vállalások teljesítéséért

A sopronkőhidai konfekcióüzemben szünet nélkül berregnek a nagy teljesítményű gyorsvarrógépek. Elmondották, hogy az elmúlt évhez hasonlóan, jól dolgoznak az elítéltek. Termelési eredményeik alapján bízni lehet, abban, hogy az első negyedévi vállalásuknak maradéktalanul eleget tesznek.

A követelmények, mind mennyiségi, mind minőségi szempontból állandóan emelkednek. A fokozott igényeknek megfelelően kell kielégíteni a kereskedelmet, hiszen csak kifogástalan minőségű árut vesz át. A minőségileg kifogástalan termékek egyik alapvető feltétele, hogy

a szabásztól kezdve a különböző fázisokig minden elítélt lelkiismeretesen végezze el részfeladatát, mert ha valamelyikük hibát követ el, annak kijavítása időt vesz igénybe és hátráltatja a termelés emelkedését.

A korszerű üzemben muszálig minden feltétel biztosított, a legkorszerűbb gépeken dolgoznak az elítéltek. Mindez azonban csak alapfeltétel, hiszen még az automata gépek sem tudják nélkülözni az embert. Örömmel értesültünk arról, hogy az itt dolgozó elítéltek túlnyomó többsége a követelményeknek maradéktalanul eleget tesz.

— zimm —

GÖRÖNGYÖS UTAKON

2

NAPPAL, MÍG SZÜLEIM DOLGOZTAK, néha csak én voltam otthon, mert bátyám iskolába járt és ezenkívül minden idejét a közeli bencés szerzetesek kolostorában töltötte. Ministrált és a konyha körül segédkezett. Nem vallásos érzelmei miatt tartózkodott ott, hanem mert a szerzetesek sokat és jókat főztek s mindig jutott neki is a maradékból szolgálata fejében.

Bátyám csak este jött haza, legtöbbször jóllakottan, elmesélve, hogy milyen ismeretlen finomságokat evett. A család ámulva hallgatta. Amíg ő beszélt, nagymamám szidta a papokat, nagy húzakat, potrohos hasukat. Ritkán káromkodott, de mikor bátyám ott tartott a mesélésben, hogy ma télire tettek el befőtteket, meggyet hordóba és rummal öntözték meg két nap sem lehetett vele beszélni, úgy szidta, káromolta a papokat.

Károly bácsiékra gondosan vigyáztunk, hogy meg ne haljanak, hogy egészségesek legyenek. Ők voltak az elsők, akik az ételből kaptak, nem volt fontos, hogy a többinek jutott vagy sem. Azt hiszem, anyámat inkább a temetési költségek ösztönözték, hogy jól bánjon velük, mert nem volt együtt a pénz. Kapzsi volt, csak saját érdekeit tartotta szem előtt, de ebben az esetben mást nem tehetett. Szegény Károly bácsiék mindig rosszkor haltak volna meg, mert másra kellett a pénz.

Károly bácsiék szobájában szívesen tartózkodtam. A két öreg egész nap ült a szobában,

mintha már a halált várná. Az öregember pipázott, az asztalra a széken gunnyasztott összekulcsolt kezekkel az ölében. Evtől ezt csinálták, egymáshoz is alig beszéltek. Az asszony kitalarította a szobát, amelynek berendezése két ágyból, egy szekrényből, egy asztalból néhány székkel és egy ládából állt. Károly bácsi minden héten megmért az asztal lábánál, hogy mennyit nőtem.

Kalandvágyó természetem korán megnyilatkozott. Egy reggel elindultam a város központjára felé. Csak mentem és nézelődtem, órák múlva az éhség hajtott haza. Anyám alaposan elvert a csavargásért. Ez sem sokat használt, igazságtalannak tartottam a verést és újra elmentem. Csavargás közben barátkoztam össze egy lánnyal, akit azóta is legjobb barátomnak mondhatok, Tóth Pannival. Pontosan egy évvel volt idősebb nálam. Ugyanazon a napon született, mint né, január 10-én. Talán miatta vállaltam inkább a januári születésnapot.

SZEGÉNYEK VOLTAK ŐK IS. Apja ácsmester volt, de nem szeretett dolgozni, meg nem is nagyon építkeztek akkoriban. Hamarosan összebarátkoztunk, óvodába is elmentünk néha, de inkább a városba jártunk, vagy a közeli rétre mentünk sósákt, virágot szedni. A csavargásoknak az lett a következménye, hogy beirattak az iskolába, amely tőlünk a második házban volt. Így remélték, hogy nem csavarghatok el, mert utánam néznek, amíg be megyek a kapun. Nem irathattak be hiva-

talosan, mert nem töltöttem be a hat évet. „Rendkívüli iskolás” leszek, ezért apám hála-ból felszántja a tanító földjét, melyet járandóságként az egyházközségtől kapott. Szüleim úgy gondolták, bejárók az iskolába és a következő évben, amikor hivatalosan beiratnak az első elemibe, könnyebben megy a tanulás. Ennek igen megörültem, mert akkor már Panni a legjobb barátom volt és állandóan együtt lehettem vele.

Az első tanítási napon szigorú és unalmas helynek találtam az iskolát. A leghátsó padba ültetett Makkos tanító úr, hogy csak figyeljek, de engem nem kérdez. Így ment ez egy hétig, közben Sárít, egyik osztálytársamat igyekeztem rábeszélni, hogy délután ne jöjjünk ide, hanem menjünk a rétre. Panni nem tehetett, mert apja az egyházközség dalárdájában énekelt, ahol a mi tanítónk volt a karmester és így gyakran találkoztunk. Minden héten próbált a dalárda, és ilyenkor Panni apja érdeklődött leánya magaviselete, előmenetel iránt.

Rövid idő alatt folyékonyan olvastam, jól számoltam és nagy gyönyörűséget okozott az iskola. Nagymamának, Károly bácsiéknek olvastam naponta az újságot — ők írástudatlanok voltak — és engem táltosnak, csodalénynek tartottak, aki még hat éves sines és így ír, olvas, számol. — Minden este türelmetlenül vártam, hogy reggel legyen és iskolába menjek. A legjobb tanuló akartam lenni. Pannit nagyon szerettem, de még nála is ügyesebb, okosabb akartam lenni, mindenben le akartam

Elmarad a köszönés...

Ahányszor találkoztak, anynyiszor köszönt, jó nagyokat. Akkor is átbólintott, ha a parancsnok a másik oldalon ment. A parancsnok természetesen viszonzta a köszönést. Utána a napi gondok az intézetben, vagy odahaza elfeledtettk vele ezeket a találkozásokat. Esetleg a nevelőnek szólt, hogy megint látta „Csúzit”.

— *Úgy tudom, dolgozik. Elég rendszeresen jár.*

A nevelő is olyasmit érzett, jói döntöttek, amikor „Csúzit” harmadra javasolták.

Két évet vitt el, érdemes vigyázni magára...

A parancsnok később is gyakran találkozott vele. Egyszer azonban elmaradt a köszönés. „Csúzi” egy csinos kis lányt kísért.

— *Bizonyára a nő miatt. Nem akarja elmondani neki, honnan ismerjük egymást. Jobb is, ha a mi ismeretségünk szép lassan elfelejtődik —* gondolta a parancsnok.

Akkor lett gyanús „Csúzi” viselkedése, amikor legközelebb sem köszönt, sőt elfordította a fejét. Ezt is elmondta a parancsnok a nevelőnek.

Olyan városban zajlott mindez, ahol többnyire ismerik egymást az emberek. Egyik közeli ismerőse mesélte el a parancsnoknak:

— *Ülünk a presszóban, s látjuk, hogy „Csúzi” rendkívül udvarias a szomszédjához. Aztán kiderült, nem is annyira a szomszéd érdekelte, hanem a szék karján levő orkán...*

Jöttek az újabb hírek: már a munkahelyét is otthagya, majd olyasmit mondogattak: meglehetősen furcsa állapotban látták itt, ott. Megnézték, mennyi igaz a hírekből, s kiderült: a feltételeken szabadult Albert Gyula, többször megsejtette a magartartási szabályokat. A bíróság visszavonta a kedvezményt.

Mit lehet egy ilyen szomorú fordulat végére tenni? Esetleg annyit: jobban kell vigyázni magára annak, aki a benti jó magartartásával megőrizhette a szabadságvesztés büntetést. De ezt inkább mások okulására mondjuk.

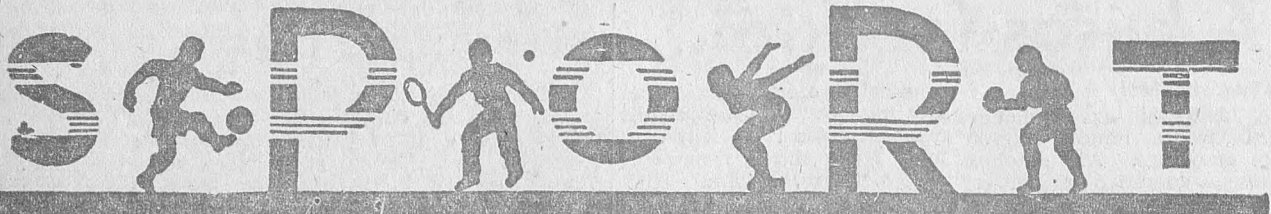
(k.)

győzni őt. Már hiába hívtak volna, nem vonzott a csavargás. Otthon nem nézte, nem kérdezte senki, hogy megy a tanulás, bár nagymamám az egész utcát végigjárta elűjságnol, hogy milyen csodagyerek vagyok.

Talán karácsonykor történt körülöttem a változás. Együtt ült az egész család; békeség, karácsonyi hangulat töltötte be a szobát. Apám, aki ritkán ült köztünk most ott volt, pár pohár bor beszédesebb tette és nagymamám többször elmondta, milyen jól olvasok és számolok. Erre apám is kíváncsi lett. Biztatott, olvassak az olvasókönyvből. Amikor mindent — bárhol lapozta fel a könyvet — folyékonyan elolvastam, elővette az újságot. Abból is folyékonyan olvastam. Ellágyult, könnyes szemmel simogatta a fejem. Ilyen gyengédséget sem előtte, sem utána hosszú évekig nem tapasztaltam nála. Darabos egyszerűsége sem terte meg az ilyen megnyilvánulásokat.

Ezt követően többször vettem cukorkát, szentjánoskenyeret; szerettem a tejbegrizt, azt is kérés nélkül főztek. Mint utóbb kiderült, azért kedveskedtek, mert apám azt mondta, túl okos vagyok, és ilyen gyerekek hamar meghalnak. Sápadtabb lettem, csendesebb, de csak azért, mert hiányzott a rét, a sok máskálás, és mert megtudtam, hogy korán meghalok.

Az iskolában felelgettem, mint a többi gyerek; úgy tudtam a leckét, mint a többi tanuló, és elképzelhetetlen volt számomra, hogy újra egy évig az első osztályt járjam. Eleinte Makkos tanító hallani sem akart erről, végül mikor látta, hogy összes tanulója közül én vagyok a legszorgalmasabb, átengedett a második osztályba. Gyors felfogású voltam, az átlagnál értelmesebb. Semmi nehézséget nem okozott a ta-

Új csillagok fedett pályán

Látványos versenyek a szófiai atlétafesztiválon

Magas színvonalú küzdelmek, jó eredmények voltak, néhány fiatal versenyző is felhívta magára a figyelmet. Imponáló volt Csizszova súlylökése, Rosendahl távolugrása, Balzer gátfutása, a férfiaknál Borzov vágtája, a fedett pályán is specialista Arszanov küzdőképessége, a súlylökő Briesenick 20 méteres, a távolugró Baumgartner 8 méteren felüli, és ugyanígy Majorék teljesítménye. Ezek már mind olimpiai szintű „alakítások”.

Két nagy vesztes volt. Az egyik a magyar Kalocsai Henrik, aki ugyan jól ismert rapszódikus ugrásairól, de most különösen balul ütött ki az első három. Végül is 567-et jegyezhettek fel számára, s így az utolsó, a 15. helyen maradt. A másik „károsult” a magasugró jó-joszláv Hrepevnik, aki magabiztosan kihagyta a 178 centiméteres magasságot, s aztán 180 centiméternél elbukott, s végül csak 5-6. helyezés jutott. Pedig a jó-joszláv lány volt az, aki az idén a fedett pályákon sorozatosan ugrott 180 centiméteren felül. Rudolf Erika és Komka Magda (előzően lázas volt) 176 centiméterrel nem voltak szégyent.

Párhuzamosan folyt több szám is, s amerre csak tekintett a néző, világhírességeket láthatott, olyanokat, mint a hármastugró Szanyeev, a rúdugró Nordwig, a vágtázó lány, Meissner.

Végig feszült, nagy verseny volt az 1500 méter, és az amerikai fedett pályákat is sikerrel megjárta lengyel Szordykowski okosan futott, s az utolsó körben biztosan tört az élre, megismételve tavalyi fedett pályás Európa-bajnoki győzelmét. Bekerült a fedett pályák programjába most ez a szám a nőknél is, és az a brit csapatnak adott alkalmat az első aranyéremre, mégpedig a világ legjobb eredményével, a szőke Beacham jóvoltából, aki két szovjet lányt előzött meg.

EGY ARANY, EGY BRONZ

És a magyarok? Major és Kelemen után Balogh Györgyi nagyon előkelő társaságban vette fel a versenyt, és közöttük még a hatodik helyezés is elismerésre méltó, különösen, hogy ha az időeredménye egyezik a 4. helyezéssel.

A 3000 méteren, amely brit győzelemmel végződött,

Az évszázad mérkőzése a szoritóban

Joe Frazier a világbajnok

Az első percek azt mutatták, Clay bizakodása nem volt alaptalan. Látványos stílusában táncolhatta körül ellenfelét, Frazier levegőt kavart, hatalmas ütései nem találtak célba. Clay előnyét hozta az első menet. A másodiknál Frazier feljött. Valóságos lepergette róla Clay ütései, ugyanakkor Frazier már többször talált. Látszott, hogy Frazier fizikailag jobb állapotban van. A harmadik menet tisztán Frazieré volt. Clay a negyedikben erősen fáradni látszott. Frazier üzte, dem nem tudta megintatni. Az ötödikben Clay újra megindult, mintha kicsérték volna. A hatodik és a hetedik menet kiegyenlített küzdelemmel telt el. A nyolcadikban Clay a sarokba szorította Fraziert, a nézők helyükről felállva tomboltak. A kilencedikben Frazier szurkolói nem tudtak ülve maradni, most Clay került nehéz helyzetbe. A tizediket megállás nélkül végigtutotta a két ökölvívő.

A következő menetben már mindkét ökölvívő erősen látszott a fáradtság, különösen Clay-n. Frazier tudott újítani,

Mecser, amennyire erejéből telt, megtett mindent, és 5. helyen végzett. Kalocsainak a hármastugrással sem volt sok szerencséje, míg Cziffra beverekedte magát a döntőbe. Itt 16,02 volt a legjobb ugrása és ez a 6. helyet jelentette számára.

A rúdugrás maradt a verseny végére, és Nordwig 540 centiméteres (a világ legjobb fedett pályás eredménye) ugrása méltó befejezése volt a sportág kétnapos ünnepének.

EREDMÉNYEK

NŐK:	60 m gát:	1. Balzer (NDK) 8,1	2. Erhard (NDK) 8,1	3. Suknievics (Lengyel) 8,3
400 m:	1. Topkova (szovjet) 53,7	2. Boddig (NSZK) 54,3	3. Sykora (osztrák) 54,4	4. 800 m: 1. Falck (NSZK) 2:06,1
2. Sillal (román) 2:06,5	3. Stirling (angol) 2:06,6	1500 m:	1. Beacham (angol) 4:17,2 (új fedett pályás világsúcs)	2. Branyina (szovjet) 4:17,8
3. Panyelova (szovjet) 4:18,2	Magasugrás:	1. Karbanova (csehszlovák) 180	2. Gavrilova (szovjet) 180	3. Popescu (román) 178
4. 7. Rudolf 176	4x400 m váltó:	1. Szovjetunió 3:36,6	2. NSZK 3:39,6	3. Bulgária 3:47,8
FERFIK:	800 m:	1. Arszanov (szovjet) 1:48,7	2. Lewis (angol) 1:50,5	3. Kupczyk (Lengyel) 1:50,5
Távolugrás:	1. Baumgartner (NSZK) 812	2. Ter-Ovaneszjan (szovjet) 791	3. Saroucan (román) 788	4. 17. Kalocsai 576
1500 m:	1. Szordykowski (Lengyel) 3:41,4	2. Pantelej (szovjet) 3:41,5	3. Del Buono (olasz) 3:42,1	60 m gát:
1. Berkes (NSZK) 7,8	2. Demusz (szovjet) 7,9	3. Lianu (olasz) 7,9	400 m:	1. Badenski (Lengyel) 46,8
2. Szavacsuk (szovjet) 47,4	3. Bratesikov (szovjet) 47,6	3000 m síkfutás:	1. Stewart (angol) 7:53,6	2. Scholz (NDK) 7:54,4
3. Alekszusz (szovjet) 8:01,2	4. Mecser 8:06,2	4x800 m váltó:	1. Szovjetunió 7:17,8	2. Lengyelország 7:19,2
3. NSZK 7:25,0	Rúdugrás:	1. Nordwig (NDK) 540 cm, a világ legjobb eredménye	2. Isaksson (svéd) 535	3. Isakov (szovjet) 530
Hármastugrás:	1. Szanyeev (szovjet) 16,93	2. Corbu (román) 16,43	3. Szavacsuk (szovjet) 16,26	4. Cziffra 16,02

EREMTÁBLÁZAT

Szovjetunió	8	9	6
NSZK	4	4	2
NDK	4	3	1
Lengyelország	3	2	2
Anglia	2	1	1
Magyarország	1	—	—
Csehszlovákia	1	—	—
Románia	—	2	3
Svédország	—	1	1
Franciaország	—	1	—
Bulgária	—	—	3
Olaszország	—	—	2
Ausztria	—	—	1

A labdarúgó NB I. 17. fordulója

Pontot veszített a Bp. Honvéd, a Ferencváros és a Vasas

Az időjárás most már kegyeibe fogadta a labdarúgókat, ez azonban csak a tavaszi napsütésen érződött, a pályák talaján nem. Pécsset marasztaló sárbán zajlott a 'küzdelem' (Pécs—FTC 0:0), Kispeszt visont korcsolyabemutatóval is felért a mérkőzés. A Bp. Honvéd produkciója ismételtlen igazolta, hogy Kocsis nélkül nem sokra mennek, a Csepel egyenrangú ellenfél volt (1:1). Újpesten is (bár sima volt a hazai győzelem, 3:0), elégedetlenek voltak a szurkolók, néhány villanás jelezte csupán a Komló ellen, hogy a bajnokságot mire is képes. Az MTK nehezen nyert a Videoton ellen, szerencsésebb volt az izgalmas, heves, kemény harcban, amely egyébként a vasárnap többi találkozóját is jellemezte.

A négy, vidéken játszott mérkőzésen csak mutatóba akadt gól, a győriek (ha kapushibával is), sikerrel vették a szegediek támasztotta akadályt; a Vasas — a tavalyi 7:0-ás diadal után — csak egy pontot szerzett verszegény csatárjátékával Tatabányán, s úgy látszik, a tarjánai támadók is inkább az újpesti, mintsem a dunai városi védők ellen szeretnek játszani.

A tabella élén levő csapatok közül az FTC, a Vasas és a Bp. Honvéd pontot veszített, az újpestiek viszont mindkettőt megszerezték, és így némileg feledtették a számukra oly sanyarú rajtot.

Rendkívül gyenge hetet zártak a csatárok: három 0:0-ás, valamint egy 1:1-es döntetlen született, minimális különbséggel nyert a Diósgyőr és az MTK, mindössze 12 gólt szereztek a csapatok.

A rajtnál 40 ezer érdeklődő jelent meg a lelátókon, a második forduló nézőszáma: 53 ezer.

A góllövő muskétások közül az ötös élbolyban többen „csüörtökték” mondtak. Dunai II viszont megkezdte a felzárkózást. A lista: Bene 17, Kozma 14, Dunai II és Juhász 11—1, Branikovits 10 gól.

Ú. Dózsa—Komló 3:0 (2:0)

Ú. Dózsa: Szentmihályi — Noskó, Juhász, Horváth, Bánkúti, Dunai III, Zámbo, Fazekas, Bene, Dunai II, Nagy L., Komló: Erdősi — Lazaridis, Kovács, Makray, Csordás I., Kótai, Mohácsik, Solymosi, Bordács, Juhász, Orsós.

Csepel—Bp. Honvéd 1:1 (1:0)

Bp. Honvéd: Bieskei — Kelemen, Ruzsinszki, Marosi, Vági, Szűcs, Pintér, Tóth, Szurgent, Komora, Kozma. Csepel: Fatér — Vellai, Molnár, Hunyadi, Faludi, Kandi, Kalmár, Rottenbiller, Takács, Gulyás, Csordás.

Pécs—Ferencváros 0:0

Pécs: Rapp — Hernádi, Maurer, Kincses II., Kocsis, Konrád I., Bérczesi, Máté, Kéves, Daka. Ferencváros: Géczy — Novák, Páncsics, Vépl, Juhász, Bálint, Szőke, Rátkosi, Albert, Branikovics, Mucha.

Egyesült Államok—Szovjetunió—Világválogatott atlétikai viadal

Különösen érdekes atlétikai hároms viadalt rendeznek ez év júliusában a kaliforniai Berkeleyben; az Egyesült Államok, a Szovjetunió csapata és a Nemzetközi Atlétikai Szövetség által kijelölt világválogatott szerepel. A tervek szerint a világválogatottat valamennyi földrész legjobbjaiból állítják össze.

Ami a hagyományos Európa—Amerika összecsapást illeti, a rendező bizottság ismételtlen megerősítette azt a korábbi hírt, hogy a találkozót augusztus 20—21-én Észak-Amerikában rendezik meg.

Tatabánya—Vasas 0:0

Tatabánya: Rothermel — Kovács, I. — Fenyvesi, Horváth I., Lackó, Kovácshegyi — Arany, Horváth F. (Nagy 65 p.) — Szabó, Takács, Tóth.

Vasas: Tamás — Török, Fábiny, Mészöly, Ihász — Menczel, Nell (Lakinger 70 p.) — Puskás dr., Farkas, Ladinszki, Tóth B.

Dunaújváros—SBTC 0:0

Dunaújváros: Papp — Formaggi, Nagy E., Nagy F. (Cseh, 72 p.) — Simon (Somogyi, 72 p.), Csörgő, Mártha, Somogyvári, Kovács.

Salgótarján: Szőke — Geese, Kmetty, Vertig — Szalaj, Horváth — Kriskó, Répás, Kajdi, Básti, Jeck.

DVTK—Szombathely 1:0

DVTK: Bencze — Kovács, Salamon, Hajas, Kolláth. — Gál, Horváth, Sikora — Fekete, Gass (Udvarev, 47 p.), Vass.

Szombathely: Szarka — Szántai, Pék, Kulcsár, (Bokor, 6 p.), Balogh — Halmosi, Gyarmati — Rátkai, Király (Gangli 46 p.), Iszak II., Iszaki.

MTK—Videoton 2:1

MTK: Hajdú — Török, Dunai Csetényi, Rab — Strasser (Oláh, 46 p.), Becsei — Koritár, Sárközi, Szuroni (Kiss T., 46 p.), Kunzt.

Videoton: Szabó — Posch, Kovács, Nagy III., Fejes — Mester, (Szalmássy, 80 p.), Borsányi (Harkányi, 46 p.), Burka — Wolek, Nagy II., Karsai.

SZEOL—Rába 1:2

Rába: Földes — Keglovich, Orbán, Izszaki (Vida, 46 p.), Kiss — Pozsgai, Horváth L. — Stolcz, Horváth B., Somogyi, Kórsós.

SZEOL: Gilice — Várhelyi III., Vass, Pékó, Magyar. — Bánfalvi, Pataki, Dávid — Jósza, Vörös, Berkes.

NB I.

1. U. Dózsa	17	10	4	3	47:18	32
2. Vasas	17	11	2	4	40:14	30
3. FTC	17	8	5	4	26:13	29
4. MTK	17	7	8	2	20:21	29
5. Bp. Honvéd	17	8	4	5	30:19	27
6. Csepel	17	4	9	4	17:18	23
7. Diósgyőr	17	7	4	6	18:29	23
8. Pécs	17	4	9	4	17:16	22
9. Salgótarján	17	7	5	5	27:25	21
10. Tatabánya	17	6	4	7	22:21	20
11. Rába ETO	17	8	2	7	19:21	19
12. Videoton	17	4	8	5	14:18	19
13. Szombath.	17	5	4	8	22:30	17
14. Komló	17	4	4	9	18:31	14
15. Dunaújv.	17	2	4	11	13:35	12
16. SZEOL	17	2	2	13	10:41	7

NB/I B

Ganz-M.—P. Bányász	2:2
BVSC—Bp. Spartacus	2:1
VM Egyetért.—Oroszlány	2:0
Szfv. MÁV—Egri Dózsa	0:1
Várpalota—Békéscsaba	3:0
Kecskemét—BKV Előre	1:0
Ózd—FŐSPED Szállítók	1:1
Zalaeg. TE—Szolnoki MTE	2:0
MÁV DAC—Debr. VSC	0:0

1. Egyetértés	19	17	7	—	28:	6	39
2. Eger	19	10	6	3	27:	12	31
3. Kecskemét	19	8	6	5	20:	17	29
4. MÁV DAC	19	9	4	6	19:	13	28
5. Oroszlány	19	8	4	7	26:	21	27
6. P. Bányász	19	5	7	7	18:	26	26
7. Bp. Spartacus	19	5	7	7	17:	19	25
8. Zalaeg. TE	19	7	5	7	25:	21	24
9. Békéscsaba	19	7	4	8	21:	21	24
10. Szállítók	19	4	7	8	17:	23	24
11. G.—MÁVAG	19	6	7	6	22:	23	23
12. DVSC	19	7	6	6	20:	19	22
13. BVSC	19	7	5	7	27:	32	20
14. Szfv. MÁV	19	6	6	7	13:	19	20
15. Ózd	19	6	4	9	19:	17	19
16. SZMTE	19	5	5	9	17:	26	19
17. Várpalota	19	4	9	7	19:	18	17
18. BKV Előre	19	4	11	8	20:	15	

Fizetésektelenek

Az argentin futballklubok pénzügyi zavarokkal küzdenek. Nehéz lenne felsorolni azon játékosok névsorát, akik már hónapok óta nem kaptak meg a fizetésüket, prémiumukat. Megkezdtek tehát az általános sztrájkot. Egy hétig nem zajlottak mérkőzések az első osztályban. Erre gyorsan összehívták a labdarúgó-szövetség elnökségét. Fontos határozatot hoztak: a kluboknak 1971-ben minden hónap 10-ig ki kell fizetniük játékosait. Amennyiben ez nem történik meg, a csapat játékjogát felfüggesztik. De mi lesz, ha két olyan klub kerülne össze, amely egyaránt fizetésektelen? A vita még tart.

HOFFER JÓZSEF:

Ez az év már a bizonyítás esztendeje

A magyar labdarúgás kéréme találkoztott a Magyar Labdarúgó Szövetség székházában: az A-, az utánpótlás- és az ifjúsági válogatott keret 54 játékosa jött össze a szakvezetőkkel, Hoffer József szövetségi kapitánnyal, Kapocsi Sándor vezető edzővel, Thoman Antallal, az utánpótlás- és Sárosi Lászlóval, az ifjúsági válogatott edzőjével.

Hoffer József köszöntötte a játékosokat, majd válogatta az előtűt álló feladatokat. Beszélte a követelményekről, a válogatottság normáiról.

— A válogatottkeret-tagok követelménye a jó klubmunka — mondta a szövetségi kapitány. — Szeretnénk jól együttműködni a klubvezetőkkel, kérjük a segítségüket, támogatásukat abban is, hogy rendszeresen informáljanak bennünket a válogatottak formájáról, életrendjéről.

A szövetségi kapitány elmondta, hogy tavaly — ha csak centiméterekkel is — az első lépést a magyar labdarúgás.

A megkezdett úton szeretnénk haladni az alacsonyabb szinttel, hogy 1971 már nem a kísérletezés, hanem a bizonyítás esztendeje. Nehéz feladat vár a válogatottra: biztosítani kell az EB legjobb nyolc csapata közé jutást.

Ennek alapja a fegyelem, a becsületes munka, a szorgalmas felkészülés. Hoffer József rövid beszédét így fejezte be: „Jó munkát és jó kedvet kívánok mindenkinek!”

Kapocsi Sándor a munka menetrendjét ismertette. Elmondta, hogy minden kedden és szerdán együtt lesz a válogatott s hét közben könnyebb-nehezebb ellenfelekkel — itthon és külföldön — edzőmérkőzéseket játszik. Az első próba március 23-án, Rotterdamban lesz, ahol a Világ Kupa-győztes Feijenoord az ellenfél.

A baráti hangulatú beszélgetés után jókedvűen beszéltek a játékosok a délutáni edzésre. A legboldogabb talán a salgótarjáni Répás Béla volt, aki állandó jó formával vitta ki 23 évesen a válogatottságot. A „régiek” — Albert Flórián, Szűcs Lajos, Kelemen József és Zámbo Sándor — is úgy fogadták az újbóli keiretságot, mintha először szerepelhetnének a legjobb között.

— Nemcsak nekünk, a magyar labdarúgásnak is jelentős éve lesz 1971. — mondta társai nevében Albert Flórián. — Végtelenül boldog lennék, ha játékommal én is hozzájárulhatnék a magyar futball fel-emelkedéséhez.

Világsúcs a Druzsba Kupán

Rosztovban a Druzsba Kupa súlyemelő-viadal középsúlyú számát a világ- és Európa-bajnok szovjet Ivacsenko 502,5 kilóval nyerte a magyar Horváth (462,5 kg — 152,5, 130, 180) előtt, 3. Curbela (kubai) 445 kilóval. Félnehézsúlyban a 24 éves szovjet David Rigert összetettben 542,5 kilóra (182,5, 160, 200) javította honfitársa, Kolcov eddigi 540 kilós világsúcsát. Versenyen kívül lőkésben 203 kiló lett az új világrekordja. A fiatal magyar Nagy Ferenc 497,5 kilóval második lett, 3. Korduka (Lengyel) 470 kg.

Pehelysúlyban Földi Imre ragyogóan kezdett: nyomásban 137,5 kilóra javította a világsúcsot. A magyar versenyző 29-edszer állított fel világrekordot. A szovjet Szanidze lőkésben 153,5 kilós világsúccsal végzett, és így 395 kilóval megszerezte a győzelmet az összetett versenyben. Földi 387,5 kilós országos rekorddal második lett, de természetesen nyomásban ő kapta az aranyérmeket. Szakításban 110 kilóval 3. lőkésben 140 kilóval 2. lett.

Könnyűsúlyban Ambróczy derekszerűlét szenvedett, és kiesett.

A Statisztika asztali teniszesező-női nyerték az EK-t

Prágában a Statisztika női asztali tenisz-csapata 5:2 arányban győzött a Start együttese ellen és miután előzőleg Budapesten 6:3-ra nyert, megvédte a Bajnokságok Európa Kupáját. A részeredmények: Lotaller—Uldrichová 0:2, Kisházi—Fucuková 2:0, Magos—Vostová 0:2, Kisházi—Uldrichová 2:0, Lotaller—Vostová 2:0, Magos—Fucuková 2:0, Kisházi—Vostová 2:1.

Több országos rekordot megjavítottak a Magyar Súlyemelő Szövetség versenyén. A könnyűsúlyú nyomásban Máté 142,5, a váltósúlyú nyomásban Fekete 148, a középsúlyú skatásban Rehus-Uzor 146 kilóra javította a csúcsot.

EGYSZERŰ

A 25 éves Dragon Dzsajlesot, a jugoszláv válogatott Crvena Zvezda balszélsőjét és csapatkapitányát, a világ első számú labdarúgói között tartják nyilván. Oriási rangja van, tízezrek kíváncsiak színes, technikai bravúrokat bemutató, eredményes játékára. A Crvena Zvezda már hasonló szerződéseket köt, mint a Santos Pélelvel kapcsolatban. Ha Dzsajles nem játszik, a menedzserrel a belgrádi piros-fehérek csak fél gázsit kapnak... A jobbhatédek általában éjszakákat töltenek el a Dzsajles elleni mérkőzések előtt. Tehetetlenül végnek a zöld gyepen, kénytelenek elviselni a közönség nevetését is. Dzsajles így magyarázza cseleit:

TUDOMÁNY TECHNIKA

„Úrhajózó” baktériumok a Holdon

A houstoni Világűrkutató Laboratórium tudósai nemrégiben élő mikroorganizmusokat találtak a Hold felszínén felállított amerikai Surveyor-szonda tv-kameráján. Félreértés ne essék, a baktériumok kétségkívül földi eredetűek: 950 napot élelt át a sugárzás ellen semmilyen védelmet nem nyújtó pusztaságban, a holdnapok emésztő forróságában, a holdéjszakák kegyetlen hidegében, megőrizve eredeti életképességüket.

Függetlenül attól a nagymértékű bizonyítéktól, hogy az élet alapvető formái megmaradhatnak ilyen, teljesen alkalmatlan környezetben is, a csírák felfedezése azt jelenti, hogy a Surveyor III. kezelőinek gondatlansága folytán fertőző földi baktériumok jutottak a kozmoszba. Milyen következményekkel járhat mindez?

A földi csírák elterjedése idegen égitesteken azzal a veszéllyel fenyeget, hogy megfertőződik más égitestek légköre, talaja, ennek következtében megváltozik vagy el-

pusztul az égitesten meglevő esetleges korábbi élet.

Emellett a tudósoknak, akik a továbbiakban is vizsgálni fogják az űrrepülések visszatért pionírjait, ezek után sok nehézséget okoz majd az esetleges mikroorganizmusok valódi eredetének megállapítása és talán örökre megválaszolatlan marad az a kérdés: lehetséges-e, hogy naprendszerünkben a miénktől eltérő más életformák is jelen vannak?

A „baktériumexport” azonban a Földünkön élőkre is veszélyt hozhat: a világűrben ugyanis — a földi atmoszférát védőhatását nélkülözve — a csírák különböző fajta erős sugárzásoknak vannak kitéve. Ezek pedig olyan genetikai változásokat idézhetnek elő, mint amelyek az evolúcióhoz és a fajták differenciálódásához vezettek a földi élet fejlődése során.

A történeteken okulva, a tudósok most olyan rendszer kidolgozásán fáradoznak, amely tökéletesen biztosíthatja a világűrbe juttatandó tárgyak sterilizálását.

Az emberiség egyharmada rossz alvó. A szovjet neurofiziológusok (ideglettan-tudósok) is segíteni szeretnének rajtuk. Legújabb kutatási eredményeiket foglaljuk össze a Spoutnik angol nyelvű szovjet magazin nyomán.

FOGLALKOZÁS, ÉLETKOR

Mindenekelőtt: nem vehető komolyan, hogy valaki éjszakai álmokat lát, hanem az alvás különféle zavarairól kell beszélnünk. Más kérdés, kinek mennyi alvásra van szüksége ahhoz, hogy munkaképes legyen. Nagy Péter és Napóleon öt órával, sőt Edison két órával is beérte, de sok embernek nyolc, esetleg tíz óra az igénye.

A szervi betegségekkel felépő, átmeneti alvászavaroktól eltekintve, az álmatlanság egyik legfőbb oka az idegrendszer működési rendellenessége. A modern élet terheléseit gyakran mi magunk is fokozzuk. Századunk jelszavának látszik: minél több információt, minél rövidebb idő alatt. Szaporodnak a konfliktusok s az eredmény: a neurotikusok számának állandó emelkedése.

Az információkkal túlterhelt agy és idegzet a szellemi dolgozókra jellemző — ennek tulajdonítható, hogy az ő köreiből olyan sok a rossz alvó. Másrészt nem hagyható figyelmen kívül, hogy az elkerülhetetlen automatizálás a gépies fizikai munkánál nagyobb koncentrációt kíván meg, tehát ezekben a foglalkozási ágakban is mind nagyobb az idegi megterhelés, kevesebb a testmozgás, több az alvászavar.

A rossz alvók többsége az idősebb korosztályhoz tartozik.

Álmatlanság az élet megrontója

AGY ÉS ALVÁS

Korábbi feltevésekkel ellentétben az alvás nem az agy kikapcsolt, passzív állapota, hanem különböző fokú aktivitása. Amióta az agyhullámok leolvashatók, kiderült az alvás szakaszos jellege. Lassú és gyors részletek váltakoznak; az utóbbiak közel állnak a felébredéshez és fizikai jelei: a szemgolyó élénk mozgása és az álmodás.

A lassú és gyors szakaszok négyezer-öttszáz váltják egymást egy éjszaka. A „gyors felvonás” 60–90 percel alvás után kezdődik és tartalma reggel felé mind hosszabb lesz.

Az alvás tehát nem az agysejtek nagy részének „gátlás alá kerülése”, hanem sajátos agytevékenység és valódi jelentősége még tisztázatlan. Egyik feltevés szerint összefügg az agy korlátozott információ-felvétele képességével. Az információk egy része ugyanis bekerül az ún. hosszútávú emlékezetbe, más részük a rövidtávú memória szolgálatába áll, a fő-

lősleges anyag pedig kiesik. Az alvás és álmok, mint a rövidtávú emlékezet egyik formája, még bizonytalan.

ÁLMODNI JÓ!

Érdekes, hogy a magyar nyelv, más nyelvektől eltérően, nem „alvástalanságnak”, hanem „álmatlanságnak” nevezi a rossz alvást. Mintha ösztönös megsejtése lenne ez az álmodás jelentőségének, amit a legújabb kutatások tártak fel.

Először is: mindenki álmodik, csak nem emlékszik rá. Nem lehet másként, mert kiderült, hogy az álmok az ember létfontosságú pszichés tevékenysége, az agy normális működésének egyik feltétele. Kísérletek igazolták: az álmodás lehetőségétől megfosztott agy zavarokat okoz a lelki életben.

„PACSIRTA” ÉS „BAGOLY”

Arra a kérdésre, melyik órában leghasznosabb az alvás, érdekes választ adtak a szovjet tudósok. Kétféle embertípust van. Az egyiket „pacsirtának” a másikat „bagoly” nevezhetjük. A „pacsirta” korán tér nyugovóra és hajnalban ébred, a „bagoly” a sötétség beálltával felélnélkül és nappal alszik.

Nem elhatározás kérdése, ki melyik típushoz tartozik, ellenben azon érdemes túlnótni, hogy a típusnak megfelelően választott munkaidő mind egyéni, mind közösségi szempontból hasznosabb lenne.

JÓ TANÁCSOK, ROSSZ ALVÓKNAK

Ha az alvászavarnak idegrendszeri oka van, természetesen az alapját kell gyógyítani. Nagy csapás a félelem az álmatlanságtól, különösen, ha az a tévhit is táplálja, hogy minél hosszabb az alvásidő, annál jobb.

Az altató tabletták ellen a legfőbb kifogás: többnyire elmélyítik a lassú alvást és kiiktatják az egészségeshez nélkülözhetetlen gyors szakaszokat. A tabletták másik hatása az lehet, hogy a gyors alvási szakaszokat halmozza fel túlzott mértékben, s ez szintén ártalmas. A legrosszabb, ha valaki gyakran, de rendszeretlenül, pár napos megszakításokkal szed altatót. Ekkor ugyanis az agy képtelen alkalmazkodni, a ritmusból zűrzavar lesz és az álmatlanság tartós érzését okozza. A kategórikus parancs: altatót csak orvosi rendelre és mennyiségben szabad szedni.

Semmilyen új tudományos eredmény nem dönti meg a régi igazságot, hogy a természetes gyógymód a legjobb: kellő testmozgás, könnyű vacsora, jól szellőztetett hálószoba, esetleg zuhanyozás lefekvés előtt.

Életünk egyharmadát alvással töltjük, érdemes tehát többlet törődni ezzel a létfontosságú és immár passzív-nak nem nevezhető szervi működéssel.

Irányítás szemmozgatással

Az amerikai Huntsville városában alapjaiban újfajta, teteltes betegségeket szerkesztettek az amputált karú és lábú betegek használatára. A jármű motorja a páciens szemének legparányibb mozgásaival kiadott parancsokra reagál, vagyis szemmozgatással irányítható. A beteg üveg nélküli „szemüvegkereteket” visel. Az ebben elhelyezett parányi fotocellák érzékelik a szem mozgásait és bonyolult elektroszkus szerkezeten át továbbítják az utasításokat a motorhoz.

Minőségi tejpor

Az Egyesült Államokban új eljárást vezettek be kitűnő minőségű tejpor előállítására. Az új eljárás lényege a teljes tej vákuumszárítása, amelyet hengerléssel egészítenek ki, hogy ezen a módon még eltávolítsák a tejporban maradó gázokat. A minőségi tejporthoz légmentesen lezárt dobozokba csomagolják. Hűtőházban tárolva, sokáig megtartja kitűnő minőségét. Hideg vízben feloldva, a friss teljes tejhez hasonló ital készíthető belőle.

Tudományos mozaik

— „Sarkkutató órákat” készít a szovjetunióbeli petrodvoreci órágyár. Az órák számlapján nem a megszokott 12 számjegy foglal helyet, hanem 24, hogy a sarkvidéki több hónapos éjszakák és nappalok idején biztosan meg lehessen különböztetni az egyébként azonos számokkal jelölt nappali és éjszakai órákat.

— A galaxisok közötti mágneses térre utaló jeleket figyelt meg a bonni Max Planck Rádiócsillagászati Intézet két kutatója a különböző csillagrendszerekből érkező rádióhullámok vizsgálata során. Az a megfigyelés beigazolódtik, magyarázatul szolgálhat a galaxisok kialakulására és fejlődésére.

— 250 méter mélységben első ízben hosszabb ideig tartó munkára készülnek a francia búvárok a Janus—2. kísérlet keretében. A szokatlan mélységben uralkodó körülményekhez több mint két napig szoktatják őket túlnyomásos kabinban.

— A fogszuvasodás megelőzésére és gyógyítására új módszert dolgoztak ki az amerikai iowai sztomatológiai kollégium orvosai. Kalcium- és foszfortartalmú

folyadékkal kezelik a fogakat s ez zománcszerű réteget képez rajtuk, illetve a lyukakat tömíti. Ha az eljárás beválik, kiküszöbölhetik a fogfúrást.

— Folyami hajókra tranzistoros radarkészüléket dolgozott ki a csehszlovák Tesla-cég. Az ilyen, a tengerhajózásban bevált, tájékozódást megkönnyítő műszer használata rossz látási viszonyok mellett különösen célszerű a keskeny, gyakran kanyargós, sekély részeken miatti nehezen hajózható belvízi utakon. A 25 centis képernyőjű hajóradar 300 métertől 10 kilométeres távolságig állítható be.

— Száz „nemzeti park” alapítását határozták el az elkövetkező évre a Természetvédelmi Világalap Londonban megtartott második kongresszusán. Ezzel kívánják megünnepelni a világ első természetvédelmi területének, az 1872-ben létesített Yellow-stone Parknak a centenáriumát.

— A világ legnagyobb szárazdölgőjét tervezték meg Japánban. A 900 méter hosszú és 100 méter széles „szuperdölgő”-ban már 1 millió tonnás tartályhajókat is készíthetnek.

Feléledt az új, ha nem is eredeti divathóbort a huligánok és a hippik egy részének körében. Jellegzetes haj- és szakállviselőikhez jellegzetes testdíszítés járul: tetoválás, illetve a bőr festése.

A tetoválás szokása eredetileg a dél-óceáni szigetvilág, főként Polinézia és Tahiti bennszülötteitől származik. Egyszerű módszer a test „ékesítésére”: hegyes eszköz (tű, tövis, faszilánk) segítségével festőanyagot bocsátanak a bőr alá, s a rajz testfelületen elpusztíthatatlanul megmarad. Európába is átszármasztott, s elvéve még ma is szokás a meggondolatlan tetoválás: bizonyos emlékeztetőjel, női keresztnev, esetleg egy dátum a karon, a vállon vagy a mellen, amit aztán csak fájdalmas műtéttel lehet eltávolítani.

A tetoválásnak ez a módja merőben különbözik a szigetlakók és egyes félvad törzsek tetoválásától. Ezeknek a népeknek a célja az volt, hogy az elpusztíthatatlan jelekkel megkülönböztessék a szabad embert a rabszolgától, a különböző kasztok tagjait egymástól. Szerepelt a tetoválás a misztikum, a vallási szimbolika eszközeként való megszabódításra is, leggyakrabban azonban a bűmlát felkeltését, a harci elszántság dokumentálását célozta.

Múlt nyáron, hazánk strandfürdőiben jellegzetes külsejű és magatartású ifjak jelentek meg karjukon, mellükön primitív írású és meghökkentető tetoválások:

Bűn az élet!

Azért születtem, hogy az életet pokollá tegyem!...

Lódulj tovább! Mit nézel, mit bámulsz!

Nyugat-Európában és Amerikában valóságos hippitelek létesültek. Itt a nők és a férfiak ruhát alig-alig viselnek, ruha helyett testrészeiket a legkülönbözőbb módon, jórészt ősi minták szerint vagy azok különböző kombinálásával festik, színezik.

Aki tagja volt ilyen hippiközösségnek, de megszökött, és hippiműltját megtagadva, újból rendes emberi életközösséghez tartozik, beszélni sem mer a hippik életmódjáról, szokásairól, a hippitelek

borzalmairól, kábítószeres orgiáiról. Fél, hogy a hippivészőrtörvényszék — ilyen is van! —, mint megszököttét távollétében — halálra ítéli s esetleg sor is kerül ennek végrehajtására...

Az utóbbi esztendő büncselekményeinek vizsgálatánál kitudt, hogy több államban erőteljes módon növekszik a hippibandákhoz tartozó bűnözők száma, s így büntetteik megelőzésére nemzetközi összefogás szükséges. A közelmúltban, a japán Kyotóban, az ENSZ-nek a bűnözés megelőzésével foglalkozó kong-

resszusán — a kongresszuson több nemzetközi szervezetet kívül 84 tagállam, köztük az Országos Kriminálisztikai Intézet igazgatójának vezetésével magyar küldöttség is részt vett — egy tagozat a hippiproblémát tárgyalta.

Bizonyos, hogy a hatékony nemzetközi együttműködés lényegesen hozzájárulhat a káros cselekmények számának apasztásához, valamint a viselkedést keltő, megbotránkoztató hóbortok megszüntetéséhez.

AZ ARANY MEG AZ ÍRÓ

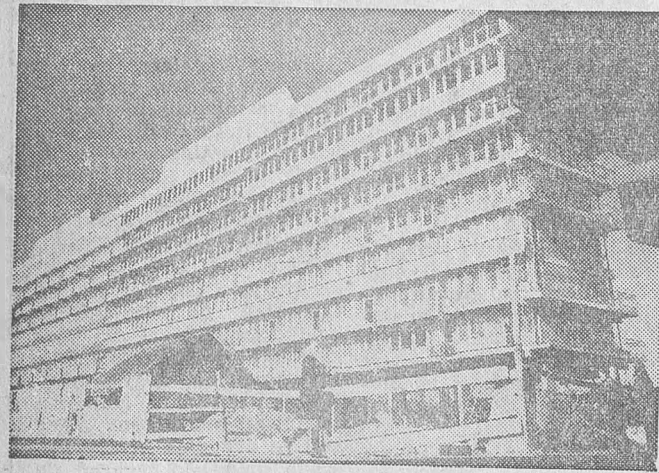
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16								17						
18			19					20					21	
22		23		24				25					26	
27			28		29			30					31	
32				33		34						35		
			36			37		38				39		
40	41					42			43				44	
45						46	47		48			49		
50						51					52		53	
54						55			56			57		58
59						60			61			62		63
64						65			66	67		68		69
						70						72		
73	74					75			76				78	79
80						81			82				83	
														84

VIZSZINTES: 2. Irodalmi témájú aforizmánknak első része (folyt.). Hüllámtrő rát. 38. Es azután? 39. Csenedes. 40. Szovjet-orosz zongoraművész a Szovjetunió népművésze (utolsó négyzetben személynevének kezdőbetűjével). 43. A Kazah SZSZK fővárosa. 45. Koszuth-díjas költő (utolsó négyzetben személynevének kezdőbetűje). 46. Francia fér-

bűnét. 32. Reménytelenül. 34. Kívánság. 35. 1958. Raoul). 50. Olvasztókemence. 51. Jótékonykodó. 53. Ritka női név. 54. Oslódk... (a legrégebbi időkben). 55. Vonalkódzó névmás, többes számban. 56. Ibsen színíró. 58. N. L. Z. 59. Gy. A. 60. Szaktárs közismert megszólítása. 61. Kívül (népiesen). 63. Mássalhangzó, kiejtve. 64. Fundamentumot ké-

szít. 66. Mint az ég. 68. Kisebbszínház, amelyben vidám jeleneteket, dalokat, táncokat adnak elő. 70. Földtani időszak. 72. Az épületet vízszintesen tagoló, az emelvényeket egymástól elválasztó tartószerkezet. 73. Kikötőváros az Arab-félsziget dényugati részén. 75. Dárda, régies elnevezése. 76. A tő levegővel. 80. Műanyag. 82. Hosszmezték. 83. Madár. 84. Parány. FÜGGŐLEGES: 2. Híres csipkénk. 3. Juttat 4. Vanádium, oxigén és bór. 5. Kutyafajta. 6. Iskolai tantárgy. 7. A 84. sz. többese. 8. Idő előtt megöregedett. 9. Kacagás. 10. Téves feljegyzés. 11. Ilyen időben lassú a járműközeledés. 12. Tanúja (Charles Laughton és Marlene Dietrich utolsó együttes nagy filmje). 13. Vissza: van batorúsága. 14. Névelő. 15. A tóra oktatja. 23. Számbavette. 26. Víróg. 28. Elestőnév. 30. Ceruzák. 31. Felelet. 33. Női név. 35. József Attila költeménye. 37. Fém. 39. Őrmérték rövidítése. 41. Údúlni küld. 42. Csónak. 43. Pest megyei község. 44. A 7. angol hetilapok egyike (The...) 47. Használja a lakást. 48. Elektromos töltéssel rendelkező atomok. 51. Mutató névmás többese. 52. 75perces szünet az iskolában. 55. Város a Don torkolatánál. 57. Megreked. 60. Főzlelnek megfőzve fogyasztják. 62. A Pireneusi-félsziget régebbi elnevezése. 65... Sandrock, holland születésű, híres német filmszínész (1864—1937). 67. Pireze. 69. Ahogy. 71. Rovat, némely kérdésben. 72. Házastárs. 74. Diszprórium és bór. 76. Az élet. 77. Bántalmaz. 79. Őrmérték. 81. Görög betű. 83. C. N. Beküldési határidő: 1971. április 3.

Modern lakóház Szekszárdon

Az utóbbi időben megváltozott a régi Szekszárd városképe. Nagyarányú építkezésekkel, városrendezéssel alakítják a város új arcát. Tolna megye legnagyobb lakóházába, a 160 lakásos új lakótömbbe most költözött be 80 család. A további 80 lakás máj, ebben a félévben átadásra kerül.

Miniszeri értekezlet a MÉM-ben

Javult a lakosság ellátása az olcsó élelmiszerekből

A MÉM miniszeri értekezlete megvizsgálta, hogyan alakult tavaly a lakosság ellátása az olcsóbb élelmiszerekből. Megállapították, hogy több olcsó élelmiszer került az üzletekbe és a minőség is javult, így a kiszállítás és a nagy-családok az előző évinél nagyobb választékokkal találtak. Az esetenként jelentkező árhárhány abból adódott, hogy az élelmiszeripari feldolgozó kapacitás helyenként még nem felel meg a követelményeknek.

A miniszeri értekezlet azt is megállapította, hogy az élelmiszerfogyasztás szerkezete változóban van. Fokozatosan csökken az olcsóbb élelmiszerek fogyasztásának aránya, az üzletekben egyre inkább az igényesebb termékeket keresik.

Az értekezlet leszögezte, hogy az élelmiszergazdaság kereskedelem-politikája rugalmas volt és mindenkor előtérbe helyezte a belföldi ellátást, sok esetben a gazdasági-lag kedvező exportédtékesítéssel szemben is.

Az állami ipar a tervezett 4200 vagont helyett 4500 vagont olyan hűszárműt állított elő, amelyet kilogrammonként

40 forint alatti áron hoztak forgalomba. A mezőgazdaság feldolgozó üzemei 112 vagonnyi hűszárművel gazdagították a választékokat.

A tojás fogyasztói ára az egy évvel ezelőttihez képest 30—40 fillérrel csökkent. A vágott és darabolt baromfifől csaknem egész évben hiánytalan volt az ellátás. A zacskós, úgynevezett eldobósomagolásban forgalomba hozott tej mennyisége megháromszorozódott, a tejfölnek több mint egyharmadát már műanyag pohárban kapják a fogyasztók. A konzervipar 25 termékkel jelent meg a piacon, forgalma egy év alatt 21 ezer tonnával, 16 százalékkal nőtt.

Jóllehet, a sütőipar 66 új termékkel jelentkezett, mégis jogos a háziasszonyok esetenkénti panasza a kenyér minőségére, a péksütemények szűkös választékára, valamint a sütőélesztő, a lisztés áru és a kekszfélek hiányára.

A miniszeri értekezlet újból felhívta az élelmiszeripari üzemeket és a termelők figyelmét, hogy fordítsanak megkülönböztetett gondot az olcsóbb termékek előállítására, a választék gazdagítására.

NEMZETI VAGYON

Egy adott időpontban egy ország rendelkezésére álló, felhalmozott anyagi javak összességét nemzeti vagyonnak nevezzük.

A fogalomból következően a nemzeti vagyon nagyságára, illetve annak alakulására számos történelmi esemény, az adott ország nemzetközi kapcsolatai, felhalmozott készletei, követelése és kötelezettségei is kihatnak. Egy ország nemzeti vagyonába feltétlenül beletartoznak az ország természeti erőforrásai, például bányák, gáz- és olajlelőhelyek is. A nemzeti vagyon növekedését ezek felhasználása is befolyásolja.

A nemzeti vagyont főbb csoportokra oszthatjuk: 1. Produktív vagyon. Ide tartoznak a tényleges termelésben és forgalomban részt vevő álló- és forgóalapok, mint például a különböző munkaeszközök, munkatárgyak, vagy maga a mezőgazdaságban megművelt földterület is. 2. Improduktív vagyon. Ebben a csoportba a nem termelő alapokat soroljuk, mint például lakóházak, kórházak, múzeumok stb. 3. Tartós használati cikkek a lakosság birtokában. Elsősorban személyes fogyasztási cikkek, így bútorok, járművek. 4. Tartalékok és biztonsági alapok. Ebben a kategóriába olyan természeti alapokat sorolunk, amelyek mind termelő, mind nem termelő célokra felhasználhatók; ilyen egy adott ország arany- és devizataraléka is. 5. A nemzeti vagyon részét képezi egy ország tartozása, avagy követelése, azaz ezek egyenlege.

A szocialista társadalomban a csoportosításban a legnagyobb súllyal a produktív vagyon szerepel, hiszen ott jelenkezik az ipar termelő alapjainak nagysága is. Hazánk nemzeti vagyonának döntő része (számszerűen mintegy 85 százalék) társadalmi tulajdonban van. A produktív vagyon elsősorban társadalmi rendeltetésű és mint ilyen, az egész dolgozó nép szükségleteinek növekvő kielégítését biztosítja. A nemzeti vagyon csupán kis része van magántulajdonban, mint családi házak, háztáji gazdaságok, járművek. Magyarországon 1968-ban az összes nemzeti vagyon (a felmérés szerint) 1221 milliárd forint volt. Ez az érték a tényleges nemzeti vagyonnak mintegy 80 százalékát teszi ki.

Hazánk felmérhető nemzeti vagyon-összege 1968. december 31-én, folyó áron számolva az alábbi volt:

termelő állóeszközök 600 milliárd Ft.
nem termelő állóeszközök 395 milliárd Ft.
forgóeszközök 226 milliárd Ft.
Összesen tehát: 1221 milliárd Ft.

A legfőbb feladat a munka hatékonyságának növelése

Véget ért az első munkagazdasági konferencia

Befejeződött az építők székében az első munkagazdasági konferencia, amelyen mintegy 1000 szakember vitatta meg a munkaerő- és bér-gazdálkodás, a munkajog és az általános munkaügyi tevékenység időszerű kérdéseit.

A konferencia legfontosabb következtetése: a legfőbb feladat minden területen a munka hatékonyságának növelése. A vállalatoknak jelentős tartalékaik vannak: növelhetik a termelékenységet a termelés és struktúra átalakításával, az előrelátó tervezéssel, a differenciált bérezéssel, a jó munkahelyi légkör megteremtésével.

A tanácskozáson megállapították, hogy a káros munkaerővándorlás megszüntetésével egyidőben elő kell segíteni a népgazdaságnak hasznos munkaerőmozgásokat, a munkaerő átcsoportosulását. Több felfutó szülő: a hatékonyan dolgozó vállalatoknál megfelelő szabályozókkal ösztönözék, segítsék a dolgozókat, hogy ezeken a helyeken vállaljanak munkát.

A bér-gazdálkodásról igen sok felszólalás hangzott el. A legtöbb vita a jövedelem-szabályozási rendszer körül alakult ki. Az elvek hatása általában érvényes ugyan a vállalatoknál, de műhelyszinten már elsikkad. Többen szót tettek: a jelenlegi alaptervezés elavult és időszerű az alaptervek határainak kibővítése, hogy jobban differenciálhassanak a fizetések között.

A munkajogi vitában megállapították, hogy a Munka Törvénykönyve bevált, végrehajtásában is állandó a fejlődés, de még korántsem használják ki a munkajog minden lehetőségét. Sokan javasolták a jogi szabályozó rendszer kiegészítését, a központi szabályok állandó „karbantartását”. Többen kifogásolták, hogy egyes rendelkezések későn látnak napvilágot és ezek végrehajtásához is gyakran késve kapják a módszerbeli segítséget.

Zárszávaiban Nagy Imre munkaügyi miniszterhelyettes elmondta, hogy tanulmányozzák a javaslatokat és ahol szükséges, intézkednek.

Leninváros felkészül a beruházásokra

A Borsod megyei tanács ülésén ismertették azokat az intézkedéseket, amelyek az új leninvárosi beruházások előkészítésére irányulnak a megyében. Ismeretes, hogy Leninvárosban valósul meg az ország legnagyobb vegyipari beruházása, magyar-szovjet közös vállalkozásban. Építenek egy óriási kőolaj-finomítót, egy új etilén-gyárat és egy nagy teljesítményű hőerőművet. Az új vegyipari létesítmények egyes részei már ebben az ötéves tervben megkezdik működésüket.

A leninvárosi építkezéseken, az új üzemek telepítésén és szerelésén mintegy hétezer ember dolgozik majd. Gondoskodni kell megfelelő, korszerű szállásokról, élelmiszer-

ellátásról, egészségügyi és művelődésiügyi intézmények létesítéséről, nehogy az új beruházások ebben a tekintetben túlerheljék a várost.

A megyei tanács a KPM-mel közösen gondoskodott arról, hogy a közlekedést is megjavítsák. Leninváros, Nyékládháza, illetve Miskolc között. Jelenleg a Leninvárosba vezető közutak túlerheltek és rossz minőségűek, mert régebben sokkal kisebb járműforgalomra épültek. A közeljövőben a KPM korszerűsíti az utakat, és kiemelten kezeli a Leninvárosba vezető főútvonal átépítését. Megjavítják ezenkívül az autóbussz-és vasúti közlekedést is, és más intézkedéseket is tesznek a leninvárosi beruházások előkészítésére.

A vállalatok 1970. évi nyeresége 78 milliárd forint

A vállalatok, a szövetkezetek és társulatok elkészítették mérlegbeszámolóikat, amelyekben az 1970. évi gazdálkodás eredményeiről, vagyoni helyzetükről nyújtanak információkat. A teljes körű feldolgozást megelőzően a néhány legfontosabb adatot a Pénzügyminisztérium előzetesen is összesítette.

1970-ben a vállalatok és a

nem mezőgazdasági szövetkezetek fejlődése gyorsabb volt, mint 1969-ben. Jelentősen nőtt az ipari és építőipari termelés, valamint a közlekedés áruszállítási teljesítménye. A teljesítmények fokozódása nyomán kedvezően alakult a vállalatok nyeresége. A vállalatok és a szövetkezetek 1970-ben több mint 78 milliárd forint nyereséget értek el. Ez 12 százalékkal nagyobb az előző évinél, de nem érte el a tervezettet.

Nőtt a veszteséges vállalatok és szövetkezetek köre és a veszteségek összege is, amely tavaly túlhaladta a 400 millió forintot. A veszteséges vállalatok és szövetkezetek aránya így is alig haladja túl az összes vállalat és szövetkezet egy százalékát.

A gazdálkodó szervek részesedési alapjuk terhére 4,9 milliárd forintot már az előző évben felhasználhattak a bér-színvonal növelésére. A bér-színvonal-fejlesztés és az 1970. évi nyereségek után képződő részesedési alap együttes összege a népgazdaság egészében — a mezőgazdasági-termelő-szövetkezetek nélkül — 10,4 milliárd forint, ami 20,5 százalékkal nagyobb az előző évinél.

Mivel a vállalatok nagy része a tartós érdekeltséget biztosító évközi béremeléseket helyezte előtérbe, az év végi részesedésre fordított nyereség nem éri el az 1969. évi összeget. Az 1970-ben végrehajtott jelentős évközi béremelések ellenére is nagyobb az év végi részesedésre rendelkezésre álló összeg a kereskedelemben, a hírközlésben, a vegyiparban és a könnyűiparban.

A vállalatok pénzügyi biztonságát szolgálják a tartalékalapokra helyezett összegek, amelyek a népgazdaság egészében elérik a 3 milliárd forintot. Az iparban a tartalékolás 21,9, a népgazdaság egészében pedig 21,6 százalékkal magasabb az előző évinél.

Tízezer lakás épült öt év alatt Somogy megyében

A Somogy megyei tanács végrehajtó bizottságának négyéves tevékenységéről tárgyalt a megyei tanácsülés. Somogy megye fejlődési útjára a harmadik ötéves terv-időszakban csaknem kétszeresére volt az előző évekénél. Új üzemek épültek, több meglévő üzemet bővítettek, korszerűsítették, új munkalehetőségeket teremtettek a nők számára. Nem végleges adatok szerint a harmadik ötéves tervben előírt beruházásokat 20—25 százalékkal túlteljesítették, az ipari termelés volumene mintegy 50—60 százalékkal emelkedett. A megyében csaknem tízezer lakás épült és javult a megyeszékhely, valamint a falusi lakosság ivóvízellátása s a vezetékcsatlakozásba bevont lakások száma meghaladja a 4100-at.

A házasságkötések száma gyors ütemben növekszik Lengyelországban. 1970-ben 281 ezer házasságot kötöttek, 53 ezerrel többet, mint 1968-ban. A statisztikai adatok szerint 1970-ben Lengyelországban minden ezer lakosra 1,01 válás jutott.

MEGSZÜNTETIK a szeszitalok árusítását a piacokon, határozta el Szeged megyei jogú városi tanácsának végrehajtó bizottsága. A piacok területére korábban kiadott italmérsési engedélyeket visszavonják, az Utasellátó Vállalat pályaudvari zárt büféje engedélyének kivételével.

Színes adás műhold segítségével. A Molnija 1. nevű szovjet mesterséges hold segítségével lehetővé vált, hogy a Szovjetunió egész területére sugározzák a moszkvai televízió programját. A Molnija 1. sikeresen oldja meg a fekete-fehér és a színes képek közvetítését, a táviró- és rádiójelek, valamint a telefonbeszélgetések továbbítását. A Szovjetunióban több mint 30 bevált állomást állítottak fel, amelyek a nagy teljesítményű adó-állomásokkal és a mesterséges holddal együtt alkotják az Orbita nevű kozmikus kapcsolási rendszert. A Molnija 1. Bratszkban megkezdte a központi televízió színes adásainak sugárzását.

AZ ORSZÁG legnagyobb háza, az obudai 888 lakásos sávház mellett elkezdtek az új biztort alapozását. Tavasszal megnyílik az új KÖZÉRT-bolt, s még az idén a Vörösvári úton és a környéken több új boltot és ideiglenes pavi-lót kívánnak építeni, hogy javítsák az obudai kereskedelem hálózatát.

Miskolcon a Szentpéteri kapui kórházváros szomszédságában felépült szociális otthonba megérkezett a 260 lakó. A 32 millió forintos költséggel létesült, háromemeletes épületben összesen 460 idős ember talál kényelmes otthonra.

A BALESETEK alakulásáról s okairól szóló jelentést vizsgálta meg ülésén a Vegyipari Dolgozók Szakszervezetének elnöksége. A jelentés szerint a múlt évben az előző évről viszonyítva javult a helyzet, csökkent a balesetek száma. A balesetek jelentős része még mindig a karbantartásnál és az anyagmozgatásnál fordul elő.

Vakok számára tudományos, népszerű-tudományos cikkeket vesznek fel a magnószalagra. Ezeket az érdekelteknek megküldik. Jelenleg évenként mintegy 24 000 ilyen magnótekercs kerül forgalomba. Aki nem akarja „folyóiratát” megőrizni, beválthatja és a szalagot újból felhasználják.

MÉM.SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ

Új ismeretek, új kiképzési formák a mezőgazdaságban

A magyar mezőgazdaságban voltaképpen nagy-hagyományai vannak a földművelők, agrármunkások képzésének. Régen köztudott, hogy nem elégséges a kapa-kasza ismerete s az önmagukat művelőket még a közelmúltban is jelvényekkel különböztették meg. Aranykalászos, ezüstkalászos gazdákról beszéltünk, ez azonban ma eltűnt.

Mi van most, amikor a mezőgazdaságban is teret hódít a technikai forradalom? Dr. Szűcs Kálmán, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium szakoktatási főosztályának vezetője gazdag „választékról” tartott ismertető szertői sajtótájékoztatóján. Csak néhány példa az élelmiszer-gazdaságban immár meghonosodott szakmákra: komlótermesztő, magvizsgáló, állategészségőr, fácántenyésztő mester, cukorfőző mester, mezőgazdasági repülőgépkarbantartó és így tovább. Nagyarányú specializálódásra mutatnak ezek a képesítések, amelyek azonban még korántsem terjedtek el ideális mértékben.

A főosztályvezető a többi között elmondta, hogy a Gazdasági Bizottság döntése értelmében valamennyi népgazdasági ágazatban megvizsgálandó a fizikai dolgozók továbbképzésének helyzete. A MÉM miniszeri értekezlete ennek megfelelően a „közelmúltban

foglalkozott e témakörrel, így a tennivalókkal is. A tárca területén 1965-ben szervezték meg a képzést s azóta is történt sok változás.

Mégsem mondható soknak a továbbképzésben részt vevők száma, hiszen évente csak 15—20 ezren vannak s ez nem áll arányban a technológiai fejlődéssel — állapította meg dr. Szűcs Kálmán. Az okok között megemlítette az anyagi ösztönzés hiányát. A szaktudás korszerűsítését, az új ismeretek megszerzését nem honorálják megfelelően a gazdaságok és a vállalatok, annak ellenére, hogy ez éppen nekik lenne előnyös. Bejelentette a főosztályvezető: a következő években a módját annak, hogy a továbbképzést tömegmértékűvé tessék.

S itt nem túlzás tömegekről beszélni, hiszen egymillió-háromszázezer fizikai munkást kívánnak az oktatás különféle formáiba bevonni! Közülük mindössze 114 ezren vannak szaktanulmányozóinak, 172 ezer a betanított munkás képesítésű s jó egymillió embernek semmiféle „papírja”, tudását tükröző dokumentuma nincs. A változás egyik legfontosabb feltétele az anyagi érdekeltségi rendszer kidolgozása, de megvizsgáljuk az olyan munkaköröket is, amelyek betöltéséhez megkövetelik az „papírt”.

AZ

ÁPRILIS 4. KTSZ

budapesti munkahelyekre keres

KÖMÜVESEKET, SEGÉDMUNKÁSOKAT, KUBIKOSOKAT, ÁCSOKAT.

Szállást, étkezést, 44 ÓRÁS MUNKAI DÖT, heti szabad szombatot biztosítunk.

Ugyancsak keresünk budapesti lakással rendelkező, vagy bajárról dolgozókat

FESTŐ, ASZTALOS, VIZ-GAZSZERELŐ.

HIDEGBURKOLÓ szakmákban, szak- és segédmunkásokat budapesti munkára.

Jelentkezés:

ÁPRILIS 4. KTSZ

Budapest

VIII. Auróra u. 23.

Munkaügy.

Budapesti Erőtakarmánygyár

FELVÉTELRE KERES SEGÉDMUNKÁSOKAT, VILLANYSZERELŐ, ÉS MOLNAR SZAKMUNKÁSOKAT.

Kereseti lehetőség: Segéd- és betanított munkások 2300—2500 Ft

Szakmunkások 2500—2800 Ft

Minden második héten szabad szombat.

NAPI 4 FORINTERT ÜZEMI EBÉD.

A telepen belül munkásszállóval rendelkezünk, hol 8—10 főt tudunk elhelyezni.

JELENTKEZNI LEHET:

Budapest, IX. Soroksári út 33.

Lantos Péter üzemvezető-nél.